

Propostes d'activitats vinculades a SITUACIONS D'APRENTATGE

Justificació	1
Primer cicle: 1r i 2n de primària	3
LA BÈSTIA MÀGICA	4
EMOCIONA'T	12
LA SONOGRAFIA DE LA CLASSE	18
L'ORQUESTRA DE LES COSES	24
Segon cicle: 3r i 4t de primària	31
EL FIL VERMELL	32
PETJADES AL PATI	40
ART EFÍMER: L'ART QUE CREIX I DESAPAREIX	47
CONSTRUCCIÓ D'INSTRUMENTS MUSICALS	55
Tercer cicle: 5è i 6è de primària	63
L'ART PER PENSAR L'ENTORN	64
CREACIÓ D'UN CONTE AUDIOVISUAL IL·LUSTRAT	70
HISTÒRIES SENSE PARAULES	78
L'ART D'ENTENDRE EL CONFLICTE	87

Justificació

L'aprenentatge en l'àrea d'educació artística requereix activitats que permetin explorar, experimentar i expressar idees a través de diferents llenguatges artístics de manera significativa i contextualitzada. En aquesta part del document es presenta un recull de propostes d'activitat pensades com a exemples per treballar alguns dels sabers de l'àrea d'educació artística en l'educació primària.

Amb un nombre reduït d'exemples resulta difícil abordar la diversitat de sabers dels quatre blocs de l'àrea d'educació artística, reflectir la gran varietat de tècniques, processos i llenguatges que la conformen, o mostrar les possibilitats d'interdisciplinarietat amb altres àmbits del coneixement. Per aquest motiu, s'ha optat per proposar quatre activitats per a cada un dels cicles, amb l'objectiu de disposar de més marge per il·lustrar diferents enfocaments i processos de treball.

Les activitats seleccionades busquen, sempre que és possible, vincular més d'un bloc de l'àmbit artístic (encara que no cal que sempre sigui així) i establir relacions amb altres àmbits de saber. Alhora, procuren reflectir processos creatius diversos, connectar amb manifestacions i referents artístics preferentment contemporanis i suggerir contextos i pràctiques que solen tenir menys presència als centres educatius. En aquest sentit, moltes de les propostes conviden a ampliar els espais, els temps i l'organització habituals de l'àrea d'educació artística i a explorar formes de treball més obertes, experimentals, interdisciplinàries i connectades amb l'entorn.

Cada activitat es presenta a partir de diversos elements que en faciliten la comprensió i la transferència a la pràctica educativa. En primer lloc, s'hi inclou un **context**, que situa la proposta, destaca els **blocs de l'àrea** que s'aborden, per orientar sobre els objectius d'aprenentatge, i indica els sabers previs o els processos més amplis amb què es pot connectar la proposta. A continuació, es concreten els elements curriculars, les **competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers dels blocs** amb què es relaciona la proposta, procurant que en el conjunt d'activitats es puguin abordar d'alguna manera les quatre competències específiques i una bona part dels criteris d'avaluació i de sabers dels quatre blocs de l'àrea.

Posteriorment, es presenta la **descripció de la proposta, Què fem?**, en què s'expliquen de manera detallada les accions o passos que estructurin l'activitat. Aquest apartat es complementa amb l'**explicació de la intencionalitat, Per què ho fem?**, en què s'explicita el sentit pedagògic de les accions proposades i els processos d'aprenentatge que es volen activar. En aquest apartat també s'hi destaquen els **ingredients essencials que es posen en joc**, amb l'objectiu de fer visible quins aprenentatges es mobilitzen al llarg de l'activitat.

Finalment, cada exemple incorpora una proposta de **rúbrica o indicadors d'avaluació** que orienten sobre en què cal fixar-se per valorar el grau d'assoliment dels sabers treballats. S'han elaborat a partir dels criteris d'avaluació del currículum de l'àrea d'educació artística relacionats, adaptant-los al context concret de cada proposta. Aquestes rúbriques es poden adaptar per poder implicar l'alumnat a partir de l'autoavaluació o la coavaluació.

Aquestes activitats no pretenen establir un model únic ni tancat de treball a l'àrea d'educació artística. L'objectiu és oferir **exemples variats, flexibles i adaptables** que puguin inspirar la

pràctica docent i ajudar a concretar el currículum a l'aula i promoguin experiències artístiques significatives basades en la creativitat, l'experimentació i la reflexió.

Primer cicle: 1r i 2n de primària

- [LA BÈSTIA MÀGICA](#)
- [EMOCIONA'T](#)
- [LA SONOGRAFIA DE LA CLASSE](#)
- [L'ORQUESTRA DE LES COSES](#)

LA BÈSTIA MÀGICA

Context

A través de l'audició d'una selecció de peces d'*El carnaval dels animals* de Camille Saint-Saëns, convidem l'alumnat a endinsar-se en un viatge d'imaginació i creació col·lectiva. La música esdevé el punt de partida per imaginar bèsties misterioses, donar-los forma amb el dibuix, inventar-hi una història i representar-la amb el propi cos.

Mitjançant el treball cooperatiu, l'expressió corporal i la creació artística, els infants exploraran com la música pot inspirar moviments, emocions i narratives, i desenvoluparan la creativitat, la comunicació i la capacitat d'escolta.

Elements curriculars d'educació artística de 1r i 2n vinculats

Competència específica 1

Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.

Criteris d'avaluació

- 1.1** Descobrir obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.

Competència específica 2

Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.

Criteris d'avaluació

- 2.3** Identificar i expressar les sensacions i emocions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.

Competència específica 3

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1.** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, mostrant confiança en les pròpies capacitats.
- 3.2** Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.
<u>Criteris d'avaluació</u> 4.2 Participar activament experimentant diferents rols en el procés de creació i utilitzant elements de diferents llenguatges artístics, mostrant interès i respecte.
Sabers del bloc 1: Educació Musical (#MU)
<u>Percepció i anàlisi</u> 2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica (#VP)
<u>Percepció i anàlisi</u> 1. Identificació i cerca d'imatges de l'entorn per associar-les al valor comunicatiu i compartir múltiples lectures i interpretacions en pràctiques observacionals. <u>Creació i interpretació</u> 9. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelats i construccions pròpies en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.
Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual (#AU)
<u>Percepció i anàlisi</u> 4. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.
Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives (#AE)
<u>Percepció i anàlisi</u>

2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades, que compartim amb respecte.

Creació i interpretació

6. Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques i performatives a través de l'expressió i la improvisació.
8. Manifestació de les capacitats expressives i creatives, i del plaer de l'expressió corporal i dramàtica a través de les arts escèniques i performatives.
9. Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·lectius, valorant-ne les fases i els resultats finals.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Escalfem! Escoltem <i>El carnaval dels animals</i> de Camille Saint-Saëns. En fem una selecció prèvia (aproximadament quatre peces). Durant l'audició, proposem "obrir una porta" imaginària cada vegada que sentim una nova peça per descobrir una nova bèstia: no la veiem, però la imaginem a partir de la música (com deu ser?, treu foc pels queixals?, vola?, té plomes?...).	Com podem activar la imaginació dels infants a partir de l'escolta i el pensament simbòlic? Ens situem en un procés creatiu que posa en funcionament la imaginació. Iniciem un recorregut de recerca a través de diferents disciplines que actuaran com a motor d'aquest procés imaginatiu, per fomentar especialment l'observació i la curiositat dels infants. Entenem la imaginació com un potent mitjà per a l'aprenentatge, ja que ens permet projectar possibles resultats dels processos cognitius i idear alternatives noves davant situacions plantejades. Amb aquesta primera proposta activem dos aspectes fonamentals: l'audició atenta i el pensament simbòlic. A través de l'escolta musical també iniciem una primera descoberta de referents artístics, com l'obra <i>El carnaval dels animals</i>, de Camille Saint-Saëns. Apel·lant a una possible imatge inspirada en aquesta obra, proposada pels mateixos infants, es reconeixen i comparteixen arquetips expressius que ens apropen progressivament a arquetips universals. És el moment en què el so esdevé imatge, fet que té un gran potencial per desenvolupar noves connexions en el pensament simbòlic dels infants. Ens trobem en una primera fase d'inspiració que mobilitza referències prèvies i en genera de noves, i inicia un procés

	d'expressió personal i col·lectiva. En aquest punt, els docents podem modelar el llenguatge utilitzant paraules —verbs, adjectius o expressions— que ajudin a anomenar i compartir allò que es va construint simbòlicament en l'imaginari dels infants.
2. Mobilitzem coneixement Ens organitzem en grups de sis o set alumnes. Cada grup imagina una criatura fantàstica (pot tenir molts caps, ales, ser alta, grossa, llarga, pesada o lleugera, etc.). En fem un esbós en un full (també es podria fer individualment). Mentre fem l'esbós, tornarem a escoltar les peces seleccionades, associant-les a diferents bèsties misterioses. Abans de començar el dibuix, però, projectarem imatges del bestiari del romànic català i d'Andorra, com ara el drac, el brau alat de l'Apocalipsi, el griu o l'agnusdei. També podem mostrar les imatges del bestiari romànic del MNAC: https://www.museunacional.cat/ca/bestiari. O bé les imatges que ens ofereix el Museu d'Art Medieval de Vic: https://museuartmedieval.cat/mev/histories/el-bestiari-medieval/. Demanarem què veuen a les imatges. Els convidarem a descriure i reflexionar sobre les imatges: Alguna cosa que els cridi l'atenció? Quins colors hi veuen? Com es deuen moure aquests personatges, o estan estàtics? Com ho sabem? De quina mida creuen que són aquestes imatges originals? On creuen que es troben aquestes imatges? Eren de veritat?, etc. En aquesta conversa no desmentirem el que ens vagin dient; si és necessari ressituaré la conversa. Però acollirem les percepcions divergents dels alumnes com a possibles. Per respondre al tema d'on són aquestes imatges també podem veure el vídeo següent del SuperCampus, <i>Curiositats del romànic</i>, d'1 minut i 30 segons de durada: https://www.3cat.cat/tv3/sx3/curiositats-del-romanic/video/6218668/.	Per què convé mobilitzar referents gràfics relacionats amb el so? Entre els 7 i 9 anys els infants es troben en l'etapa esquemàtica del desenvolupament gràfic. Utilitzen la imatge mental que tenen dels objectes, de la figura humana o dels animals, i els seus dibuixos esdevenen el símbol d'aquesta imatge mental. Aquesta imatge mental és alimentada per la segona audició musical i pels elements de la iconografia del bestiari medieval del romànic. Com que encara ens trobem a 1r i 2n de primària, no ho situarem necessàriament en una etapa cronològica precisa, però quan presentem les imatges sí que aprofitarem per utilitzar vocabulari propi, com ara <i>romànic, medieval, bestiari, pintures al fresc, pintura sobre fusta, agnusdei, drac, griu, àliga, bou, mula</i>, etc. A través de l'experimentació amb colors, formes i composicions, les melodies influeixen en la manera com els infants representen les seves percepcions. D'aquesta manera, les emocions i visualitzacions es concreten sobre el paper, per convertir-se en una primera forma d'expressió personal i col·lectiva. Aquest procés també permet als docents fer una observació significativa de com els infants connecten amb la proposta. Ens mantenim encara en la fase d'inspiració, una part essencial de qualsevol procés creatiu.
3. Comencem a imaginar	És possible passar d'un imaginari individual a un de compartit?

A continuació, amb tot el que hem imaginat, reflexionat i vist en el bestiari romànic català i d'Andorra, reflexionem en grup sobre les possibles accions o comportaments que podria fer aquesta criatura (dormir, menjar, volar, bramar, caminar, etc.).	En aquest moment, la inspiració comença a materialitzar-se en les propostes concretes dels infants. S'activa l'imaginari individual per portar-lo cap a l'imaginari compartit mitjançant la paraula i la reflexió. Si en els passos anteriors hem posat el focus en l'escolta i en la representació gràfica, ara situem el llenguatge oral al centre del procés. Aquest moment també implica una experimentació amb el llenguatge i amb les possibilitats narratives. Les experiències prèvies haurien d'afavorir una narrativa més fluida i rica en vocabulari, així com la disponibilitat d'un ampli ventall d'idees per expressar la influència emocional d'allò que imaginem. Aquest procés reforça novament l'expressió personal i col·lectiva dins del grup.
4. Procés de creació Cada grup elaborem una breu narrativa formada per una seqüència d'accions —fins a sis com a màxim— que fa el seu animal fantàstic (per exemple, dorm, es desperta, camina fins al riu, beu aigua i marxa volant).	Com aprenem a estructurar el pensament i el temps a partir d'una seqüència d'accions? Aquest pas constitueix un excel·lent exercici per treballar la seqüenciació d'accions i la noció de temporalitat. La proposta demana ordenar el pensament i construir una estructura narrativa coherent, fet que implica un procés de reflexió sobre les accions que fa la criatura imaginada. A més, cal fer-ho a través del consens amb la resta del grup, fet que implica escolta, negociació i presa de decisions compartida.
5. Posem-nos en marxa Entre totes les persones del grup recreem la criatura amb els nostres cossos, construint-la col·lectivament. Cada membre representa una part del cos (cap, cua, braços, ales, etc.), de manera que en conjunt formem una única estructura.	Quines possibilitats ens dona el cos? En aquesta fase explorem amb el cos i entrem en un procés de creació corporal conscient. Utilitzem el cos com a eina per pensar, investigar, recrear i expressar. Encara no fem la coreografia; construïm l'animal de manera col·laborativa i assajant els seus moviments. Aquest moment esdevé un espai d'experimentació corporal en què mobilitzem el llenguatge del moviment. També és un espai d'expressió personal i col·lectiva, ja que el monstre es construeix de manera compartida. Durant aquest procés podem continuar observant com els infants interpreten i representen les parts de la criatura. A més, podem explorar què fa i què sent aquesta bèstia a través dels seus sentits i dels seus òrgans. Posar-nos en la pell de la criatura

	també ens permet reflexionar sobre el nostre propi cos: “Què soc dins de l’animal?”, “Quina part del cos represento?”, “Què ho justifica?” Aquí entra en joc la percepció individual en relació amb la percepció col·lectiva del resultat final.
6. Accions encadenades amb música Un cop hem construït l’animal, assagem la seqüència d’accions que hem creat. En aquest moment també escollim la peça musical, entre les que hem escoltat anteriorment, que millor s’adapta al seu caràcter.	Quin aprenentatge hi ha entrellaçant cos i música? En aquest moment utilitzem el cos per explorar resultats. La música ens torna a connectar amb les emocions i amb la percepció dels arquetips. Escollir quin fragment musical representarà el nostre animal implica un procés de reflexió i anàlisi i de consens dins del grup. Estem donant personalitat a la criatura creada. Cal trobar coherència entre la proposta corporal i la música triada, fet que requereix observació, escolta i pensament lògic. Comprendre per què proposem una determinada combinació entre cos i música també és un procés d’aprenentatge significatiu.
7. Execució A continuació fem una representació de cada una de les seqüències. La posada en escena es fa amb la música escollida i sense text; només s’hi poden incorporar, si es vol, alguns sons o sorolls propis de la bèstia. Durant les representacions anem alternant els rols: mentre alguns grups interpreten, els altres fan d’espectadors.	Què implica ser creadors i alhora espectadors en una experiència escènica? En aquest moment ens convertim simultàniament en creadors i públic. Les representacions esdevenen un espai d’exposició, exhibició i divulgació del procés creatiu. El cos es posa al servei de ser vist i compartit amb els altres. Aprenem també a interpretar —del llatí <i>interpres, interpretis</i>, que significa ‘mediador’— i a transmetre significats a través del moviment. Aquest moment reforça especialment l’expressió personal i col·lectiva. Alhora, cultivem el respecte i l’escolta durant les representacions dels altres grups.
8. Valoració En acabar, compartim oralment les impressions: comentem si hem pogut “veure” les bèsties imaginàries representades, quines accions hem identificat i quines sensacions ens han suscitat.	Què ens aporta comunicar oralment? Aquest és un moment especialment significatiu per donar espai a l’expressió oral després d’haver-nos comunicat corporalment. Creem un espai de reflexió col·lectiva en què els infants poden compartir idees, percepcions i emocions que han sorgit durant el procés i durant les representacions finals. A través de la conversa, també fem la relectura del que hem vist i del que hem interpretat. Tornem a apel·lar a la imaginació, però aquesta

	vegada per analitzar i comprendre quins elements ens han portat a interpretar el que creiem haver vist.
9. Documentació Finalment, podem enregistrar la representació en vídeo perquè posteriorment cada grup pugui observar i analitzar la criatura fantàstica que ha creat.	Com ens pot ajudar l'autoobservació a comprendre millor el nostre procés creatiu? Aquest moment esdevé una forma d'autoavaluació sobre com hem treballat, tant en l'àmbit individual com col·lectiu. El visionament de les gravacions permet fer un recull i documentació del procés, alhora que facilita una nova observació de les representacions. Aquesta mirada posterior afavoreix la reflexió i avaluació sobre la pròpia pràctica i sobre el treball en grup. Ens ajuda a prendre consciència de com hem expressat les nostres idees amb el cos i a valorar el camí recorregut. Finalment, aquest procés també ens permet reconèixer i celebrar que hem estat capaços de comunicar una idea concreta a través del llenguatge corporal.

En què em fixo?

a) **En relació amb l'audició**, vinculada a la CE1 i al criteri d'avaluació 1.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Escolta la música durant estones curtes i, amb ajuda, diu alguna paraula sobre la "bèstia" que imagina.	Escolta amb atenció la major part de la peça i imagina com és la "bèstia" i n'explica algunes característiques.	Escolta atentament tota la peça amb interès i descriu la "bèstia" amb força detall (com es belluga, què fa, com se sent).

b) **En referència a l'expressió del que senten mentre escolten l'audició**, vinculada a la CE2 i al criteri d'avaluació 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Amb ajuda, identifica alguna emoció bàsica que li suscita la música (alegria, tristesa, por).	Utilitza paraules senzilles per descriure les emocions viscudes.	Identifica amb claredat diferents emocions i sensacions que li desperta la música.

c) **En relació amb la creació i assaig de l'animal tenint en compte la música**, vinculats a la CE3 i als criteris d'avaluació 3.1. i 3.2.

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Participa en la creació de l'animal amb suport de l'adult o del grup.	Participa activament en el dibuix i la creació de l'animal i en la conversa del grup.	Proposa idees per al dibuix i la creació de l'animal, relacionant-ho amb la música.
Amb ajuda de l'adult o del grup pot expressar-se corporalment.	Explora diferents moviments i gestos per expressar les accions de l'animal.	Expressa clarament les accions de l'animal amb el cos, el gest i el moviment.

d) **En referència a la representació de les seqüències i canvis de rols**, vinculada a la CE4 i al criteri d'avaluació 4.2.

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Necessita suport per expressar amb el cos les seqüències acordades.	Utilitza alguns elements expressius (cos, moviment, música), però de forma poc integrada.	Utilitza el cos, el moviment i la música per expressar la narrativa acordada.

EMOCIONA'T

Context

Aquesta proposta didàctica s'emmarca dins de l'àrea artística i té com a eix central el reconeixement, la comprensió i la gestió de les emocions. Les activitats estan pensades per desenvolupar la competència artística a través de diferents llenguatges: corporal, escènic, visual i plàstic, musical i audiovisual.

L'alumnat experimenta les emocions a partir d'un conte, representacions corporals, música, colors i creació d'objectes, integrant reflexió personal i expressió artística. Alhora, es promou el respecte per la diversitat de percepcions i vivències i el treball cooperatiu. El conjunt de propostes pretén no només enriquir l'expressió artística de l'alumnat, sinó també afavorir el seu autoconeixement, el benestar emocional i el sentit de pertinença dins del grup.

Elements curriculars d'educació artística de 1r i 2n vinculats

Competència específica 1 Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
<u>Criteris d'avaluació</u> 1.1 Descobrir obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.
Competència específica 2 Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.
<u>Criteris d'avaluació</u> 2.3 Identificar i expressar les sensacions i emocions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.
Competència específica 3 Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.
<u>Criteris d'avaluació</u> 3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.
Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.3 Compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, identificant les parts del procés creatiu realitzat i valorant les opinions i sensacions dels altres.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
7. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

1. Identificació i cerca d'imatges de l'entorn per associar-les al valor comunicatiu i compartir múltiples lectures i interpretacions en pràctiques observacionals.
2. Reconeixement de professions vinculades a la creació, en els àmbits de creació plàstica i artística, amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
3. Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudi, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.
4. Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant-hi amb respecte i valorant-los en activitats i visites culturals.
5. Identificació dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
6. Percepció i expressió de les sensacions i els sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades amb respecte.
7. Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
8. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

9. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelats i construccions pròpies en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.

10. Planificació i experimentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals. 11. Utilització d'aplicacions digitals per a la captura, creació, manipulació i creació de produccions plàstiques i visuals de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.
Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU
<u>Creació i interpretació</u> 9. Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup a partir de presentacions, i seqüenciació de so i imatges estàtiques o en moviment per narrar o documentar processos viscuts o petites històries creades.
Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives #AE
<u>Percepció i anàlisi</u> 4. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics. <u>Creació i interpretació</u> 5. Interès en l'experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió de sentiments a través d'accions individuals i de grup vinculades amb els diversos gèneres escènics. 8. Manifestació de les capacitats expressives i creatives, i del plaer de l'expressió corporal i dramàtica a través de les arts escèniques i performatives.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Introducció amb conte Per introduir el tema principal de treball, que són les emocions, partim del conte <i>Bernat l'amoïnat</i>. Establim un diàleg al voltant de les emocions que acompanyen en Bernat al llarg de la història i també conduïm la conversa cap a les pròpies emocions. A poc a poc, posem la mirada en les nostres pors (l'emoció principal d'en Bernat) i ens centrem en la manera que té cadascú de sentir-se més reconfortat, acompanyat i segur en	Podem identificar i verbalitzar les nostres emocions a partir d'un conte? A partir d'aquesta lectura promovem l'observació de les emocions que apareixen al relat i facilitem que l'alumnat identifiqui, reconegui i tingui l'oportunitat de verbalitzar les seves pròpies emocions. El diàleg compartit posterior afavoreix la presa de consciència emocional pròpia i dels altres, i crea un espai de reflexió en què comprenem que les emocions de

aquests moments d'emoció. PDF amb la referència bibliogràfica i resum del conte	cada persona poden ser diferents i, alhora, igualment vàlides.
2. Representació d'emocions en grup A continuació, proposem als infants que facin grups i que cada grup esculli una emoció per representar. Cada grup es posa d'acord sobre quina emoció vol treballar. Ho fan sense música, utilitzant el cos de manera expressiva. Cal que decideixin conjuntament els gestos, moviments i accions que faran. Després, surten a representar-ho davant de la resta del grup, que ha d'intentar endevinar de quina emoció es tracta.	Per què només amb el cos? Amb aquesta activitat comencem a integrar l'educació emocional amb la pràctica artística. Proposem una experiència basada en l'experimentació amb el cos com a eina expressiva, per afavorir l'expressió personal i col·lectiva d'experiències emocionals a través del llenguatge corporal. La proposta fomenta la creativitat, la capacitat de representació simbòlica i el treball cooperatiu, i contribueix a la cohesió de grup. El fet de fer-ho sense música ni paraules ens permet centrar l'atenció en l'observació de l'expressivitat del cos com a mitjà de comunicació.
3. Diàleg i tria musical Establim una conversa sobre les emocions que han triat en la tasca anterior. Parlem del que ens produeixen al cos i de quins fets, situacions, objectes, aliments... fan que sorgeixin en cadascú. Demanem als infants que triïn una música adequada per a cada emoció per ajudar-nos a connectar amb les pròpies sensacions, entenent que possiblement a cadascú li despertarà emocions diferents. Aquesta tria la poden fer a l'aula amb ajuda de la mestra o bé les poden portar de casa, amb ajuda de la família.	De quina manera la música ens ajuda a connectar amb les nostres emocions? En aquesta proposta aprofundim en el treball emocional incorporant la música com a llenguatge artístic creador d'experiències i significats. A través de l'audició de peces musicals vinculades a diferents emocions promovem l'observació i l'escolta activa, així com l'experimentació amb les pròpies sensacions internes. L'alumnat pren consciència de com els elements sonors —ritme, intensitat, tempo o timbre— poden influir en l'estat emocional, provocar respostes corporals diverses i també afavorir la reflexió sobre la relació entre música i emoció.
4. Emocions, cos, colors i música Amb les emocions treballades fins ara, cada infant les associa lliurement a un color, entenent que a cadascú li poden suggerir colors diferents i que tots són vàlids. A continuació, demanem que facin, amb un retolador negre, la silueta del seu esquema corporal i que, fent servir els colors escollits, pintin la part del cos on senten cada emoció (els colors de les diferents emocions poden connectar-se i alterar-se). Per dur a terme aquesta tasca, posem la música que hem utilitzat en la proposta anterior. Finalment, cada infant ho explica a la resta del grup.	Per què és important l'associació lliure? Amb aquesta activitat fomentem l'experimentació i l'expressió personal i col·lectiva mitjançant l'associació lliure entre emoció i color. Aquesta proposta potencia la interpretació subjectiva i el reconeixement de la diversitat, i reforça la idea que en l'expressió artística no hi ha respostes úniques. La realització de la silueta corporal i la posterior ubicació cromàtica de les emocions en diferents parts del cos promou l'observació i la presa de consciència de les manifestacions físiques dels estats emocionals.

5. La por, creativitat per gestionar-la Amb tot l'autoconeixement adquirit, a partir de la reflexió sobre les pròpies emocions i sensacions, posem ara la mirada en la gestió de la por. Si és una emoció que no ha sorgit de manera espontània en les tasques anteriors, aquest és el moment de parlar-ne i de buscar, en grup, maneres de fer-la més lleugera quan ens aparegui. Per acabar, recordem la idea del ninot que apareix al conte i que ajuda a treure les pors, i proposem que cadascú en faci un de propi. Oferim material divers (plomes de colors, boles petites de porexpan, bastons de gelat, pega, colors, escurapipes, etc.) i demanem que cadascú faci un disseny de com vol crear el seu ninot.	Podem transformar una emoció abstracta en un objecte simbòlic amb significat personal? La proposta de dissenyar i crear un ninot propi connecta amb la dimensió visual i plàstica a través del procés creatiu: ideació, planificació del disseny, selecció de materials i construcció tridimensional. Durant aquest procés potenciem l'experimentació amb diferents materials i possibilitats expressives, així com l'expressió personal i col·lectiva. L'alumnat transforma una emoció abstracta en un objecte simbòlic amb significat personal i desenvolupa la capacitat de representació i concreció visual d'un concepte emocional, fet que també afavoreix la reflexió sobre les pròpies emocions.
6. Elaboració del ninot Elaborem el ninot. Amb una música de fons que afavoreixi la concentració i la creativitat, cada infant elabora el seu propi ninot a partir del disseny previ i fent ús dels materials proporcionats. En acabar, comparteix amb la resta del grup com és el seu ninot, quins materials ha fet servir i per què ha decidit fer-lo així.	Com ens ajuden els materials? En aquest moment concretem el procés creatiu iniciat amb el disseny previ del ninot, fent ús dels materials disponibles i potenciant l'experimentació amb textures, volums i formes. L'ús d'una música que promou la concentració i la creativitat contribueix a generar un clima d'aula adequat per a la creació. Quan compartim els resultats amb el grup, promovem l'exposició, exhibició i divulgació de les produccions, alhora que fomentem la reflexió sobre el procés i les decisions preses durant la creació.
7. Documentació i exposició final Per acabar l'activitat, cada infant fa una fotografia del seu ninot fent servir una tauleta digital. Aquesta fotografia la imprimim amb ajuda de la mestra. Quan estan totes impreses, entre tot el grup triem un espai concret de l'aula per col·locar-les. El ninot físic se l'emporten a casa.	Per què és important documentar? Aquesta activitat final incorpora una primera aproximació al llenguatge audiovisual mitjançant l'ús de la fotografia digital com a eina de registre i representació artística. A través de la realització de les fotografies promovem el recull i la documentació del procés creatiu. La impressió i exposició col·lectiva de les imatges transforma les produccions individuals en una instal·lació compartida dins l'aula que afavoreix l'exposició, exhibició i divulgació de les creacions. D'aquesta manera representem cada membre del grup, reforcem el sentiment de pertinença i fem d'aquell espai un lloc de seguretat.

	Aquest procés reforça la dimensió social de l'art i convida a la reflexió sobre la diversitat d'interpretacions i solucions plàstiques.
--	--

En què em fixo?

a) **En relació amb la vivència i el diàleg a partir del conte**, vinculats a la CE1 i al criteri d'avaluació 1.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Identifica alguna emoció del conte o de les representacions amb ajuda.	Identifica i expressa emocions del conte i de les representacions corporals.	Interpreta les emocions del conte i de les representacions, i les relaciona amb experiències pròpies.
Fa petites aportacions al diàleg del grup.	Participa en el diàleg compartint idees pròpies.	Participa en el diàleg i escolta activament les aportacions dels altres.

b) **En relació amb l'expressió corporal**, vinculada a la CE2 i al criteri 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Participa en la representació corporal de manera incipient per expressar l'emoció. Amb suport, pot coordinar-se amb el grup.	Expressa corporalment una emoció de manera entenedora i es coordina amb el grup per representar-la.	Utilitza el cos de manera expressiva i creativa per comunicar l'emoció amb claredat, aportant idees i afavorint la cohesió del grup.

c) **Pel que fa a l'elaboració del ninot**, vinculada a la CE3 i al criteri 3.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Fa ús dels materials amb ajuda i segueix parcialment el disseny previst.	Utilitza adequadament els materials i tècniques per elaborar el ninot seguint el seu disseny inicial.	Experimenta amb els materials de manera creativa i autònoma, i adapta el disseny inicial amb intencionalitat expressiva.

d) **En relació amb l'ús de la tauleta**, vinculada a la CE4 i al criteri d'avaluació 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Fa ús de la tauleta amb ajuda i necessita acompanyament per fer-ne un ús adequat.	Utilitza la tauleta correctament per fer la fotografia amb ajuda puntual.	Utilitza la tauleta amb autonomia i responsabilitat, respectant el material i seguint les indicacions amb cura.

LA SONOGRAFIA DE LA CLASSE

Context

Activitat d'exploració i representació d'un paisatge sonor per prendre consciència dels sons que envolten la classe, traspasar-lo a un sonograma mitjançant grafies pròpies i utilitzar-lo posteriorment per interpretar-lo a través de diferents llenguatges artístics.

La proposta parteix de l'escolta i la comunicació per recrear el que sona i abordar sabers i aprenentatges de tots quatre blocs artístics. Aquesta proposta artística és una activitat transversal per fer a l'aula. Podem trobar referents artístics amb aquest plantejament interdisciplinari a través de l'enfocament pedagògic de l'*Orff-schulwerk*.

Elements curriculars d'educació artística de 1r i 2n vinculats

Competència específica 1

Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.

Criteris d'avaluació

- 1.1** Descobrir obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.

Competència específica 2

Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.

Criteris d'avaluació

- 2.2** Identificar múltiples lectures, tècniques o elements de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i trobar diferències i similituds entre elles amb respecte i interès.

Competència específica 3

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, mostrant confiança en les pròpies capacitats.
- 3.2** Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.1** Participar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat i la perspectiva de gènere, i en el respecte a la diversitat cultural.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

4. Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies durant l'audició i la pràctica musical.
5. Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
7. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.

Creació i interpretació

8. Experimentació i exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
9. Construcció de diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn per experimentar les qualitats sonores.
12. Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

5. Identificació dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
6. Percepció i expressió de les sensacions i els sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades amb respecte.
7. Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
8. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

9. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelats i construccions pròpies en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.

Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives #AE

Percepció i anàlisi

2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades, que compartim amb respecte.
4. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

5. Interès en l'experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió de sentiments a través d'accions individuals i de grup vinculades amb els diversos gèneres escènics.
6. Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques i performatives a través de l'expressió i la improvisació.
7. Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
8. Manifestació de les capacitats expressives i creatives, i del plaer de l'expressió corporal i dramàtica a través de les arts escèniques i performatives.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Escolta inicial Ens col·loquem al centre de l'aula, fem una estona de silenci a la classe i tanquem els ulls per escoltar tots els sons que sentim al nostre entorn (cadira que es mou, llapis, passos, passadís, pati, ocells, cotxes, etc.). Podem utilitzar mocadors per tapar-nos els ulls i per ajudar-nos a concentrar més.	Què se sent des de la classe? Pretenem desenvolupar l' escolta atenta i prendre consciència del paisatge sonor quotidià de la classe. L'escolta activa és un exercici molt important per posar consciència en un instant i potenciar una actitud de silenci actiu i de curiositat en què s'observen i s'identifiquen els sons que ens envolten.
2. Primeres connexions Obrim els ulls i, en grup, mirem d'anar dient tots els sons que s'han sentit. Ajudem a identificar-los fent preguntes: què sonava?, hi havia silenci absolut?, com eren aquests sons?, qui els devia fer?, els sons venien de dins l'aula o de fora?,	Per què hem d'identificar i posar nom/etiqueta a allò que sentim? Traspassem la percepció sensorial a la dimensió conceptual identificant i posant nom/etiqueta als sons que sentim, i començant a fer la traducció de la percepció sensorial a la

etc. Anem fent la llista dels sons en una graella, anotant els sons que van dient que han sentit amb paraules, grafies, símbols o dibuixos inventats (per exemple, un quadrat gran per un cop de porta, una ratlleta petita per un llapis que ha caigut a terra, escriure “piu-piu”, el so d’un ocell...). Si aconseguim mantenir el màxim de silenci arribem a la conclusió que la majoria de sons provenen de fora la classe: portes, ocells, cotxes, vent...	paraula i a la imatge, i activem la creativitat per expressar i representar amb onomatopeies, icones o grafismes allò que sentim.
3. Preparem el terreny Dibuixem l'esquema del “mapa sonor” a la pissarra en forma de rectangle (o la forma que tingui la classe, situant-hi la porta i les finestres). Dibuixem un cercle al centre per representar la nostra localització quan sentíem els sons. Seguidament, proposem omplir el “mapa sonor” intentant ubicar els sons que ja hem anat anomenant, però en aquest cas situant-los en el mapa. Podem consensuar coordenades: nord, sud, est, oest o davant, darrere, dreta, esquerra i fora o dins de la classe...	D'on venen els sons? Aquest moment ens permet situar els sons a l'espai i establir punts de referència, connectar la intensitat i la direccionalitat del so amb una representació visual que ens serveix de pauta per als passos següents. Alhora introduïm la noció de mapa, escala i proporció amb l'esquema de la classe. Consensuar un vocabulari espacial per situar els sons ajuda a precisar cada una de les aportacions i a construir relacions espacials.
4. Proposem un joc Creem un paisatge sonor dins de la classe. Per fer-ho ens dividirem en dos grups: un produirà els sons del paisatge sonor i l'altre, l'escollarà amb els ulls tapats asseguts al centre de l'aula i el dibuixarà. Igual que en una orquestra, un dels alumnes del grup de la creació del paisatge sonor tindrà el rol de director o directora i anirà indicant quins sons han de sonar: quan, com, més fort, més flux, fent ritmes, ràpid, lent...	Podem dinamitzar la percepció i la interpretació en un mateix context? D'aquesta manera dinamitzem la relació entre percepció i interpretació en un mateix context, introduint rols (director o directora, intèrprets, oients) que afavoreixen la coordinació, l'atenció conjunta i la consciència del propi paper dins del grup. Treballem així l'observació atenta dels sons i l'experimentació sonora.
5. Preparem el joc <u>El grup que crea el paisatge sonor</u> pot sortir fora de l'aula per poder acordar com es distribuïran per l'aula i quins sons produiran: Utilitzaran instruments? Faran sons amb la veu? Amb el cos? Amb objectes? També han de decidir qui farà de director o directora i acordar algun codi per comunicar-se. <u>El grup que escolta i dibuixa:</u> cadascú té una cartolina gran de color fosc i un Posca, cera o guix que contrasti amb el full. Al mig hi dibuixem un punt que representa la seva posició i els servirà de referència. Abans que entri l'altre grup, ens taparem els ulls, posarem el dit índex de la mà que no utilitzarem per dibuixar, sobre el punt per poder	Com acordem uns paràmetres per crear un context d'aprenentatge determinat? Com qualsevol joc, ha d'existir una concreció d'instruccions i normes. Podem acordar uns paràmetres compartits per crear un context d'aprenentatge determinat, en què es prenguin decisions sobre què sonarà, com i des d'on per crear el paisatge sonor. També cal acordar com el documentarem gràficament i fomentar el consens en la planificació de la tasca de cada un dels grups a partir de la reflexió col·lectiva. El treball previ col·lectiu serveix de referència per incorporar-hi noves idees.

situar els sons a l'espai del full sense perdre la referència quan tinguem els ulls tapats.	
6. Juguem Mentre un grup fa la producció sonora seguint l'estratègia acordada, l'altre grup amb els ulls tapats escolta atentament i dibuixa a la cartolina els sons percebuts situant-los en relació amb el punt central. Quan acabem podem canviar de rol de cada grup perquè tothom pugui passar per tots dos processos creatius. Abans de canviar de grup es poden comentar les dificultats que hagin sorgit (anaven massa ràpid, sonaven massa sons alhora, hi havia sons molt semblants...).	Com deixem pas a la interpretació lliure i a la improvisació? Oferim un espai en què cadascú pugui representar la seva sonografia, situï els sons en relació amb el punt central, experimenti i expressi amb símbols i amb traços propis (senzills, ja que ho han de fer amb els ulls tapats). De la mateixa manera, s'han de permetre les diferents aportacions personals en el procés creatiu del paisatge sonor i consensuar com sonarà i com anirà evolucionant el conjunt de sons. És important experimentar diferents rols per poder tenir l'experiència completa.
7. Compartim els sonogrames Es fa una posada en comú dels sonogrames dibuixats i es comenta com ha representat cadascú els sons i què han sentit o imaginat durant l'activitat. Quines formes té el nostre sonograma? Les formes corresponen a qualitats sonores (agut-greu, fort-fluix, ràpid-lent...)? Quines diferències i semblances hi ha en les diferents grafies utilitzades? Segueixen alguns patrons estètics semblants? Com ens hem sentit en aquesta experiència? Aquesta última pregunta pot ajudar a fer que cadascú posi un títol al seu sonograma.	Cal valorar la diversitat gràfica entre les diferents representacions? A partir de l'exposició de les diferents representacions prenem consciència de com les formes, els traços i les distribucions poden correspondre a qualitats sonores o a diferents emocions experimentades. No es tracta tant de comparar com de posar en valor l'originalitat de cada peça (no n'hi haurà dues d'iguals) i alhora reflexionar i valorar els diferents recursos utilitzats i les seves similituds. Un mateix context pot fer sorgir percepcions i representacions diferents, tantes com persones hi ha.
8. Representem / exposem els sonogrames A partir de tres sonogrames diferents es pot proposar un darrer joc/repte. Per equips, després d'observar-ne un durant un minut l'interpreten corporalment en grup. Compartim les representacions amb els altres grups i comentem les dificultats de traducció entre la representació visual i l'escènica. També ho podem compartir amb altres grups del centre.	Podem traduir els sonogrames en moviment? De la mateixa forma que hem transcrit sons a l'espai en una representació visual en el pla, podem mirar de traduir aquestes creacions visuals a altres dimensions interpretatives. Podem interpretar el dibuix amb el cos i el moviment. Això ens permet explorar i valorar diferents maneres d'entendre i processar un context artístic i alhora donar sentit a la "peça artística", als sonogrames en un context d'exposició i d'intercanvi cultural.

En què em fixo?

a) **Pel que fa a l'escolta i la identificació de sons**, vinculades a la CE1 i al criteri d'avaluació 1.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
----------	----------	----------

Amb ajuda pot mantenir estones de silenci i identificar alguns sons.	Manté l'escolta en silenci durant bona part de la proposta, identifica diversos sons i n'explica l'origen.	Manté una escolta atenta durant tota l'activitat i identifica clarament molts sons, n'explica l'origen i en descriu les característiques.
--	--	---

b) **Pel que fa a la representació gràfica del paisatge sonor**, vinculada a la CE2 i al criteri d'avaluació 2.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Crea algun símbol o dibuix amb suport de l'adult.	Crea diversos símbols diferenciats per a sons diferents i els situa al sonograma amb certa coherència respecte al punt d'escolta i a la direcció d'on provenen.	Crea un sistema de símbols clar i personal, els utilitza de manera coherent i ordena el sonograma representant la intensitat, la posició, la distància o la freqüència dels sons.

c) **Pel que fa a la participació i en la posada en comú**, vinculades a la CE3 i CE4 i als criteris d'avaluació 3.1, 3.2 i 4.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Participa de manera esporàdica en el joc sonor i en la posada en comú.	Participa activament en la creació del paisatge sonor i en la interpretació d'alguns sonogrames.	Es compromet en totes les fases (creació, interpretació, lectura-valoració).
Explica de forma senzilla el seu sonograma.	Explica breument què ha representat i escolta les aportacions de la resta del grup.	Explica amb detall el significat del seu sonograma i de les accions que fa, i respecta i valora les interpretacions de la resta del grup.

L'ORQUESTRA DE LES COSES

Context

Aquesta activitat proposa a l'alumnat un camí d'exploració a partir d'objectes quotidians i els seus sons, per transformar-los en peces artístiques i convertir-los en art visual i escènic.

Mitjançant l'experimentació, el treball cooperatiu i l'expressió plàstica i corporal, l'alumnat descobreix que qualsevol objecte pot produir so i que aquest pot esdevenir sensació, emoció i narració.

És una proposta de treball amb els sons en què es mobilitzen l'atenció, l'observació, la reflexió i la creació col·lectiva.

Elements curriculars d'educació artística de 1r i 2n vinculats

Competència específica 2

Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.

Criteris d'avaluació

- 2.2** Identificar múltiples lectures, tècniques o elements de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i trobar diferències i similituds entre elles amb respecte i interès.
- 2.3** Identificar i expressar les sensacions i emocions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.

Competència específica 3

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, mostrant confiança en les pròpies capacitats.
- 3.2** Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.
- 3.3** Compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte envers les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.1 Participar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat i la perspectiva de gènere, i en el respecte a la diversitat cultural.
- 4.2 Participar activament, experimentant diferents rols en el procés de creació, utilitzant elements de diferents llenguatges artístics, mostrant interès i respecte.
- 4.3 Compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, identificant les parts del procés creatiu realitzat i valorant les opinions i sensacions dels altres.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

3. Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical, amb perspectiva de gènere, en les audicions i obres treballades.

Creació i interpretació

9. Construcció de diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn per experimentar les qualitats sonores.
10. Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals, practicades a l'aula, en les representacions o en els concerts, i reconeixement del silenci musical com a element fonamental.
11. Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament en creacions musicals tant personals com de grup per expressar idees o emocions.
12. Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

5. Identificació dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
6. Percepció i expressió de les sensacions i els sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades amb respecte.
7. Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.

Creació i interpretació

9. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelats i construccions pròpies en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.
10. Planificació i experimentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.

11. Utilització d'aplicacions digitals per a la captura, creació, manipulació i creació de produccions plàstiques i visuals de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Percepció i anàlisi

1. Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn per descobrir-ne el valor comunicatiu en espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
2. Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades.
3. Reconeixement d'elements propis del llenguatge audiovisual mitjançant el visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.

Creació i interpretació

6. Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so d'ús en l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.
7. Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge en els processos de cerca d'informació.
8. Planificació i experimentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
9. Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup a partir de presentacions, i seqüenciació de so i imatges estàtiques o en moviment per narrar o documentar processos viscuts o petites històries creades.
10. Experimentació en la creació i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes vinculades a projectes del grup que es proposen en l'entorn escolar.

Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives #AE

Creació i interpretació

7. Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
8. Manifestació de les capacitats expressives i creatives, i del plaer de l'expressió corporal i dramàtica a través de les arts escèniques i performatives.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Descubrim els sons amagats dels objectes Portem a l'aula objectes quotidians (ampolles, capsas, claus, papers, taps, pedres...) Hi experimentem: què passa si els piquem,	Per què ens cal descobrir els sons? Iniciar l'activitat amb material que porten de casa ens obre des de molt abans de la sessió, una expectativa pel que vindrà. També interpel·la les famílies amb la seva col·laboració

sacsegem, freguem o deixem caure? Quin so fan? Fem una “taula de sons” i parlem de quins ens recorden la pluja, el vent, el pas d’un tren, un animal... Eventualment podem fer un registre sonor per escrit.	a l’hora de proporcionar objectes als seus fills o filles. Amb els materials ens iniciem en l’observació i l’escolta mirant els objectes més enllà del seu color, forma o utilitat. Afegim el so com una característica més del mateix objecte. A partir de la reflexió activem coneixements previs fent aliances i establint ponts entre el que ja sabem i les característiques percebudes dels objectes en aquest moment.
2. Creem una petita escena sonora Per grups, triem tres o quatre objectes i inventem una història o escena curta que es pugui descriure amb una seqüència de sons (per exemple, com s’inicia una tempesta, com cau molt forta i com es va apaivagant; un viatge en avió des de l’enlairament fins que es troba al cel; una passejada en un bosc a la tardor o una seqüència quotidiana...). Representem l’escena només amb sons i moviments, sense parlar. Afegim gestos i petites coreografies per fer-la més expressiva.	Per què cal crear conjuntament? En aquesta part de l’activitat mobilitzem l’exploració, l’escolta, la representació conscient, el treball cooperatiu i la descoberta de les possibilitats dels objectes explorats. Incorporem aquests coneixements descoberts a una proposta de creació que valora el so com a material artístic i que obre un enorme ventall de possibilitats expressives per comunicar, narrar i transmetre qualsevol situació, idea o sentiment.
3. Les artistes foley Presentem qui són les artistes <i>foley</i>. Aquestes artistes recreen i graven efectes de so per al cinema, televisió, etc. Per saber com treballen veurem el vídeo del 3CAT a partir del minut 6:12: https://www.3cat.cat/3cat/que-es-el-foley/video/6199754/. Podem mirar vídeos en què es veuen els efectes sonors sincronitzats amb la imatge. Exemple d’un curtmetratge de Pixar: https://www.youtube.com/watch?v=-cDHg0zTrRI. Com a activitat d’aprofundiment, poden consultar webs i materials de referents en petits grups i després compartir-ho amb la resta de la classe: Referent 1: Magali Babin (el Canadà): https://magalibabin.com. S’hi poden veure projectes, obres i informació sobre la seva pràctica artística. Referent 2: A casa nostra tenim el Kiku Vidal, que ha guanyat premis tan importants com els Oscars per a professionals del so, els Golden Reel Awards.	Per què ens cal descobrir professions no convencionals relacionades amb les arts? Descobrir una professió de les arts sonores és una manera d’ampliar coneixements d’altres professions. S’amplien imaginaris i s’ajuda a posar en valor professions no convencionals relacionades amb les arts. A partir d’aquí busquem activar l’atenció, la profunditat d’anàlisi i de reconeixement dels sons en els productes i referents audiovisuals que a partir d’ara escoltin els alumnes. És una manera de “veure-hi” més enllà dels sons.
4. Pintem com sonen els nostres objectes	Què ens desperta passar del so al dibuix?

Després d'aquesta experiència amb els sons, cada alumne fa un dibuix lliure sobre "com sona el meu objecte" i podem ampliar-ho, a "com sona la composició que han fet". Explorem com es poden representar sons amb línies, punts, onades, tonalitats o colors. Per exemple, un so suau pot ser una línia fina i d'un color pàl·lid; un so fort, un traç fosc o d'un color intens i potser més gruixut.	Tenim com a font d'inspiració el so. Això ens afavoreix l'abstracció i estimula el pensament metafòric, ja que hem de fer una traducció mitjançant l'expressió amb la representació gràfica d'elements que no tenen forma. Es desenvolupa la capacitat simbòlica fomentant la divergència creativa (no hi ha una única resposta).
5. Gravem la nostra escena sonora Reproduïm la petita escena sonora del principi, que hem fet amb tres o quatre objectes per petits grups i ho gravem en vídeo (també podem fer la gravació exclusivament d'àudio). Podem enriquir la nostra gravació amb sons que no aconseguiríem amb els objectes que vam portar. Podem utilitzar aquest banc de sons: https://xtec.gencat.cat/ca/recursos/media/radio/biblioteca/. Presentem aquest recurs i ensenyem a baixar els sons que puguin necessitar perquè els posin a la seva història (els sons es poden sentir o baixar clicant als tres punts que van al costat de cada so per utilitzar-los), en el cas que l'alumnat faci l'edició del vídeo. Si no, serà el mateix docent que, havent-ho consultat al grup, els hi afegirà. Abans de gravar, decidim quin fons visual volem (un color, un decorat senzill fet amb cartolines o teles). També podem aprofitar els dibuixos que hem fet per posar-los de fons. Escollim un títol per a cada vídeo creat i redactem els crèdits. Es tracta de fer peces molt breus amb l'objectiu que les escenes siguin prou descriptives per ser reconegudes.	De què ens serveix enregistrar el que hem creat? Aprenem a utilitzar eines de gravació audiovisual relacionant imatge i so. Després d'experimentar i crear material sonor efímer, ho enregistrem començant un nou procés de creació derivat del primer. La documentació i enregistrament ens dona l'oportunitat de revisar i valorar allò que hem fet. A més, aprenem a utilitzar un banc de recursos; en aquest cas, una base de sons de programari lliure. Amb aquest procés desenvolupem la capacitat de planificar i organitzar-nos abans d'actuar, crear i manipular. És una bona oportunitat per utilitzar material de la maleta audiovisual: micros, auriculars, taula de so, gravadora portàtil amb micròfon estèreo, càmera de vídeo, estudi fotogràfic. Per a la gravació d'àudio, l'alumnat pot fer la gravació de les diferents pistes, i l'edició amb l'Audacity la pot fer la persona docent. Així, l'element clau del treball de l'alumnat serà la creació de sons. Si creiem que tenim el context adequat, també podem crear unes plantilles seqüenciades perquè l'alumnat faci aquesta part de l'edició del so amb l'Audacity (o qualsevol programa d'edició de so) de manera autònoma i en petit grup.

6. Dibuixem digitalment la música i els sons (Aquesta part pot ser complementària i es podria fer amb les famílies.) Ens cal un ordinador o una tauleta per parelles d'alumnes. Treballarem amb l'eina Chrome Music LAB: https://musiclab.chromeexperiments.com/Kandinski. Podem fer dibuixos (formes, línies...) i triar colors, que es tradueixen en sons i petites composicions musicals. Experimentem amb melodies i ritmes de manera visual i intuïtiva.	Per què una proposta digital? Aquest treball digital ens permet crear lliurement des d'una altra perspectiva. Això obre noves possibilitats de creació i reforça l'autonomia tecnològica amb finalitat artística. Tenim la possibilitat d'experimentar amb una eina digital de creació musical de lliure accés que no demana registrar-s'hi. S'hi pot treballar des de qualsevol lloc de manera àgil el pensament creatiu i la imaginació a partir de la composició visual i musical creada per l'alumnat.
7. Muntem una exposició sonora Creem a l'escola una petita "galeria sonora" amb: • Els dibuixos dels sons penjats a la paret. • Els objectes exposats amb el seu nom o ús. • Codis QR per veure els vídeos gravats de sons amb els objectes. • Un títol col·lectiu per a l'exposició i una cartel·la explicativa sobre el procés creatiu.	Per què és necessari recollir i compartir el que hem fet? L'exposició ajuda a visualitzar i valorar el procés creatiu. És un bon moment per treballar la competència comunicativa i la competència digital (amb les gravacions i els codis QR). Amb l'exposició sintetitzem el procés i compartim la concreció del treball individual convertit en treball cooperatiu de tot el grup. Mostrem un relat que vol exposar la validesa del pensament divergent i de la multiplicitat de formats i llenguatges. La redacció de la cartel·la i la selecció del títol de l'exposició és un moment important perquè hi podem sintetitzar el que s'ha fet, valorar el que s'ha entès i si som capaços d'explicar-ho i transmetre-ho de manera clara i entenedora.

En què em fixo?

a) **Pel que fa a la descoberta dels sons i a professionals *foley***, vinculada a la CE2 i als criteris 2.2 i 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
S'inicia en l'observació dels efectes sonors dels fragments cinematogràfics treballats.	Mostra interès en la identificació dels efectes sonors dels fragments cinematogràfics treballats.	Participa activament en la identificació i valoració dels efectes sonors dels fragments cinematogràfics treballats.

b) **Pel que fa a l'activitat Creem una petita escena sonora**, vinculada a la CE3 i al criteri 3.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
----------	----------	----------

Amb ajuda pot crear alguns sons per a l'escena sonora.	Mostra expressivitat a l'hora de crear els sons de l'escena.	Mostra expressivitat i originalitat a l'hora de crear els sons de l'escena.
--	--	---

c) Pel que fa a l'acció Gravem la nostra orquestra, vinculada a la CE3 i al criteri 3.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Amb ajuda participa en la composició i gravació.	Fa aportacions a la composició del grup i amb suport col·labora en la gravació.	És capaç de fer una composició en grup i gravar-la, i evidencia empatia i respecte pel treball i aportacions dels altres.

d) Pel que fa a Muntem una exposició sonora, vinculat a la CE4 i al criteri 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Amb acompanyament pot explicar i exposar el que s'ha fet.	Pot explicar les accions i el procés que s'han dut a terme.	És capaç de sintetitzar i ordenar el que s'ha fet i posar-ho en valor al costat de la producció del grup.

Segon cicle: 3r i 4t de primària

- [EL FIL VERMELL](#)
- [PETJADES AL PATI](#)
- [ART EFÍMER: L'ART QUE CREIX I DESAPAREIX](#)
- [CONSTRUCCIÓ D'INSTRUMENTS MUSICALS](#)

EL FIL VERMELL

Context

Aquesta proposta d'activitat parteix de l'observació i l'anàlisi d'obres de l'artista contemporània Chiharu Shiota, en què el fil vermell esdevé un element simbòlic que representa memòria, vincles i relacions entre les persones. A partir d'aquest referent artístic i de la descoberta del significat cultural del fil vermell en algunes tradicions asiàtiques, l'alumnat és convidat a interpretar, dialogar i construir significats propis.

La proposta combina processos de percepció, experimentació i creació artística, i mobilitza aprenentatges de tots quatre blocs de l'àrea d'educació artística. Mitjançant l'exploració corporal, la interacció amb l'objecte (fil), el moviment amb música i el treball col·lectiu, els infants investiguen les relacions entre cos, espai i grup. L'activitat culmina amb la creació d'una acció performativa col·lectiva que es documenta en vídeo (aprofitant coneixements previs), fet que permet revisar i compartir el procés viscut.

Elements curriculars d'educació artística de 3r i 4t vinculats

Competència específica 1

Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.

Criteris d'avaluació

- 1.1 Reconèixer obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.
- 1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès, establint relacions entre elles.

Competència específica 2

Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.

Criteris d'avaluació

- 2.2 Interpretar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i analitzant-ne els elements i les tècniques que les caracteritzen, amb actitud d'interès, diàleg i respecte.
- 2.3 Identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.

Competència específica 3

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.
- 3.3** Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.2** Participar activament, coneixent i experimentant diferents rols en el procés de creació, usant elements de diferents llenguatges artístics i mostrant interès i respecte.
- 4.3** Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

- 1.** Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
- 2.** Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
- 3.** Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical amb perspectiva de gènere en les audicions i obres treballades.
- 4.** Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies durant l'audició i la pràctica musical.
- 5.** Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
- 6.** Identificació i descripció del caràcter, el compàs i el tempo en audicions en viu o gravades i en les pròpies interpretacions.
- 7.** Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.

Creació i interpretació

- 8.** Experimentació i exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.

9. Construcció de diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn per experimentar les qualitats sonores.
10. Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, en les representacions o en els concerts, i reconeixement del silenci musical com a element fonamental.
11. Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo per registrar creacions musicals personals o de grup, per expressar idees o emocions o fer-les servir per al descobriment i l'anàlisi d'obres.
12. Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, en què s'identifiquen i es documenten les fases del procés i es respecten i es valoren els rols exercits, el procés i el producte final.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

1. Identificació i cerca, a través de diferents canals, d'imatges de diferents entorns per associar-les al valor comunicatiu i compartir lectures i interpretacions en pràctiques observacionals.
2. Reconeixement de professions vinculades a la creació als àmbits de creació plasticoadrística amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
3. Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.
4. Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant-hi amb respecte i valorant-los en activitats i visites culturals.
5. Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
6. Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
7. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

8. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.
9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
10. Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.

11. Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts generats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Percepció i anàlisi

1. Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn per descobrir-ne el valor comunicatiu en espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
2. Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades (ràdio, televisió i videojocs multimodals).
3. Adquisició de les nocions pròpies del llenguatge audiovisual a través del visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
4. Adquisició de les nocions sobre estils, gèneres i formats audiovisuals a través del visionament i valoració de creacions audiovisuals de referència.
5. Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades, que compartim amb respecte.
6. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

7. Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual, en el context escolar o en l'entorn proper.
8. Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so, en l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.
9. Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge d'imatges i sons.
10. Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius en què s'experimenten diferents gèneres i formats i s'assumeixen diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
11. Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses per facilitar el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a les tècniques d'animació.
12. Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el grup.

Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives #AE

Percepció i anàlisi

1. Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades compartint-les amb interès i respecte.
3. Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de les professions vinculades a les arts escèniques, en les obres i espais treballats.
4. Aproximació a diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assistint a actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.
5. Identificació d'elements de la representació escènica, de l'estructura dramàtica i de l'escenografia a les obres i espectacles treballats.
6. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

7. Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics.
8. Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques.
9. Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
10. Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia.
11. Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius fets, per descobrir-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu emotiu i de delit estètic.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Observem i interpretem les obres En entrar a l'aula, l'alumnat troba l'espai transformat amb fotografies d'obres de Chiharu Shiota. Les observem lliurement i, en una conversa col·lectiva, compartim què els suggereixen les imatges, quines emocions ens desperten o què imaginem en relació amb aquestes instal·lacions.	Per què cal apropar referents? L'observació d'obres d'art és un punt de partida per estimular la curiositat, el diàleg i el pensament crític. Les manifestacions artístiques no ofereixen respostes tancades, sinó que conviden els infants a interpretar, valorar i expressar allò que pensen i senten. Compartir les seves impressions afavoreix la

	comunicació oral i el respecte per la diversitat de mirades. Alhora, conèixer referents artístics contemporanis amplia l'univers cultural de l'alumnat i els ajuda a entendre l'art com un llenguatge per expressar idees, emocions i preguntes sobre el món.
2. Descubrim el significat del fil vermell Es presenta el simbolisme del fil vermell en l'obra de l'artista i compartim amb l'alumnat la llegenda del fil vermell del destí (l'Avi de la Lluna) present en cultures asiàtiques, com a símbol de connexió i vincles entre les persones. Reflexionem posant en diàleg les seves vivències i percepcions amb la llegenda i la simbologia de l'artista.	Com fem dialogar les diferents lectures? Conèixer les intencions expressives i el simbolisme d'un artista permet aprofundir en la interpretació de les obres i comprendre l'art com un mitjà de comunicació d'idees i emocions. En aquest cas, el fil vermell en l'obra de Chiharu Shiota es relaciona amb els vincles, els records i les connexions entre les persones. La incorporació de referents culturals com la llegenda del fil vermell del destí amplia el significat cultural d'aquest símbol i mostra com diferents tradicions poden dialogar amb les interpretacions personals dels infants. Aquest procés de reflexió reforça les seves aportacions i afavoreix la connexió entre experiències individuals i referents culturals més amplis.
3. Experimentem amb el cos, el fil i la música Cada infant rep un tros de cordill vermell i explora lliurement el moviment del cos amb el fil al ritme de la música. Progressivament, es connecten en parelles i en grups més grans, creen petites coreografies i investiguen diferents formes i moviments col·lectius.	Tothom ha d'experimentar el mateix? L'experimentació amb el cos, l'objecte i la música facilita la presa de consciència corporal i l'exploració de la relació entre moviment, espai i emoció. El fil vermell esdevé un element simbòlic i físic que ajuda a investigar les connexions entre les persones. El moviment lliure al ritme de la música afavoreix l'expressió corporal i emocional, mentre que la improvisació estimula la creativitat i la capacitat d'explorar diferents formes de moviment, un element central en la dansa contemporània.
4. Construïm una acció performativa col·lectiva A partir de l'experiència anterior ens proposem fer una acció col·lectiva del grup. A partir de la improvisació corporal, els infants a poc a poc estableixen connexions amb els fils fins a formar una gran xarxa que uneix tot el grup i es mouen conjuntament seguint diferents audicions musicals.	Es pot crear en grup? La creació col·lectiva permet experimentar el moviment com un llenguatge compartit. En connectar-se progressivament amb els fils, els infants han de coordinar els seus moviments amb els dels altres, i es fomenten l'escolta, el respecte i el diàleg corporal. L'augment progressiu del nombre de participants aporta complexitat i riquesa a la composició del moviment i reforça el sentiment de pertinença al grup. La música actua com a estímul expressiu que facilita la relació entre percepció sonora i expressió corporal.
5. Documentem i compartim el procés Alguns alumnes enregistren l'acció amb tauletes (pla general i plans més curts). Finalment, el	Per què és bo documentar? La documentació de processos artístics, especialment quan són efímers, permet revisar i

grup visualitza les gravacions, comparteix sensacions i reflexiona sobre la música, els moviments i les diferents maneres de documentar l'acció artística de cada tauleta. Posteriorment, es podria iniciar un treball d'edició del vídeo per poder-lo mostrar.	valorar l'experiència viscuda. L'enregistrament amb diferents tipus de plans ofereix una oportunitat per introduir elements bàsics del llenguatge audiovisual i reflexionar sobre com es poden narrar o explicar visualment les accions artístiques. La visualització posterior de les gravacions facilita la presa de consciència i valoració del procés creatiu, afavoreix la reflexió compartida i ajuda a desenvolupar criteris per analitzar produccions audiovisuals i valorar el treball fet.
--	---

En què em fixo?

a) **Pel que fa a l'observació, lectura i valoració d'obres artístiques**, vinculades a la CE1 i als criteris d'avaluació 1.1 i 1.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Observa les obres proposades, però ho fa passant ràpidament d'una obra a la següent.	Observa les obres proposades, aturant-se en les que li desperten més curiositat.	Observa les obres proposades sense pressa, aturant-se més en les que li desperten més curiositat.
Fa una descripció bàsica i amb ajuda pot explicar què li fan sentir o què creu que signifiquen o expressen.	Describeix amb detall l'obra i expressa les emocions i idees pròpies que li provoquen i estableix relacions amb l'artista referent.	Analitza l'obra i expressa les emocions i idees pròpies que li provoquen argumentant el perquè i ho relaciona amb la pròpia experiència, el context proper i l'artista o altres experiències artístiques.

b) **Pel que fa a interpretar i compartir lectures d'obres artístiques**, vinculat a la CE2 i als criteris d'avaluació 2.2 i 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Identifica elements i tècniques utilitzades en les obres observades, amb curiositat.	Identifica els elements bàsics i les tècniques utilitzades en les obres observades, amb actitud d'interès i respecte.	Analitza i valora els elements bàsics i les tècniques utilitzades en les obres observades, amb actitud d'interès, diàleg i respecte.
Escolta les aportacions del grup i amb ajuda hi participa.	Participa en el debat del grup respectant els torns de paraula i les valoracions dels altres.	Participa en el debat del grup argumentant i dialogant amb respecte i acull, incorpora i relaciona les valoracions dels altres.

c) **Experimentació, expressió corporal i creació artística**, vinculades a la CE3 i als criteris d'avaluació 3.1 i 3.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Explora el moviment i el fil de manera breu i amb algunes variacions.	Explora diferents moviments amb el cos i el fil, seguint sovint les propostes.	Explora el cos i el fil de manera variada i creativa, buscant noves possibilitats de moviment.
Intenta adaptar els moviments al ritme o al caràcter de la música.	Adapta els moviments al ritme i a alguns canvis de la música.	Integra el ritme, el tempo i el caràcter de la música de manera expressiva i intencionada.
Expressa emocions i idees bàsiques amb el cos i el moviment.	Expressa emocions i idees de manera clara amb el cos i el moviment.	Expressa emocions i idees de manera clara i personal a través del moviment.
Amb ajuda, participa en les propostes de grup i en les connexions amb el fil.	Participa activament, respectant el moviment dels altres i les connexions del fil.	Contribueix activament a la creació col·lectiva, afavorint la coordinació, l'escolta i la cohesió del grup.

d) **Reflexió, documentació i valoració del procés artístic**, vinculades a la CE4 i als criteris d'avaluació 4.2 i 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Explica de manera breu què ha fet o com s'ha sentit.	Explica com s'ha sentit i què ha après durant l'activitat.	Reflexiona de manera clara sobre el procés, les emocions i els aprenentatges, relacionant-los amb l'activitat.
Escolta els comentaris del grup i participa si se l'ajuda.	Opina sobre les creacions pròpies i del grup amb respecte.	Valora les creacions pròpies i del grup amb criteri, i aporta idees i observacions.
Observa els vídeos, identificant alguns elements.	Identifica diferències bàsiques entre el pla general i els plans curts.	Analitza l'ús dels diferents plans i explica quin ajuda millor a mostrar el moviment i l'acció.

PETJADES AL PATI

Context

L'activitat parteix de les propostes de millora del pati que s'han recollit prèviament a través d'un procés participatiu.

A partir d'aquestes aportacions, l'alumnat és l'encarregat de llegir-les, comentar-les i sintetitzar cada una d'aquestes propostes en una sola paraula que en resumeixi l'essència.

Finalment, basant-se en l'obra *Petjades*, de Fina Miralles, aquestes paraules s'estamparan en diferents espais del pati per fer visibles les idees recollides i compartir el treball fet amb la resta de la comunitat.

Elements curriculars d'educació artística de 3r i 4t vinculats

Competència específica 1 Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
<u>Criteris d'avaluació</u> 1.1 Reconèixer obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.
Competència específica 2 Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.
<u>Criteris d'avaluació</u> 2.3 Identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.
Competència específica 3 Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.
<u>Criteris d'avaluació</u> 3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.
Competència específica 4 Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.1 Col·laborar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.
- 4.2 Participar activament, coneixent i experimentant diferents rols en el procés de creació, usant elements de diferents llenguatges artístics i mostrant interès i respecte.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

- 2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

- 2. Reconeixement de professions vinculades a la creació als àmbits de creació plàstica amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
- 3. Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.
- 5. Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.

Creació i interpretació

- 8. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.
- 9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
- 10. Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Creació i interpretació

8. Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so, en l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.
10. Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius en què s'experimenten diferents gèneres i formats i s'assumeixen diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Ens inspirem en les <i>Petjades</i>, de Fina Miralles Per inspirar els infants a l'hora de comunicar les propostes per millorar el pati de l'escola a la resta de la comunitat, se'ls presenten imatges de l'obra <i>Petjades</i>, de Fina Miralles. En una conversa, els nens i nenes descriuen els elements que observen així com les emocions, sensacions i idees que els desperten. Aprofitant les seves aportacions, podem conduir la conversa cap a l'anàlisi de la forma, la mida i la ubicació de les petjades que formen part de l'obra de Fina Miralles, per reflexionar amb ells i elles sobre com poden influir a l'hora de reforçar el missatge que l'artista vol transmetre.	Com activem els coneixements previs? Aquesta conversa inicial serveix per reflexionar amb els infants sobre com, a través de l'art, podem comunicar emocions i idees. Aquesta anàlisi els pot ajudar a activar els coneixements previs que tenen sobre com poden fer servir elements (la forma, la mida o el color) per reforçar visualment el missatge que duu una paraula. Aquesta reflexió conjunta fomenta la sensibilitat artística i la connexió entre el pensament i la representació plàstica. La incorporació de referents artístics, com en aquest cas Fina Miralles, amplia l'univers cultural dels infants i els ofereix noves formes d'expressió i lectura de les pròpies emocions, sensacions i idees. Això és possible gràcies a la pràctica d'una observació atenta i activa, que els permet vincular allò que ja saben i posar-ho en relació amb el que senten i descobreixen.
2. Disseny i elaboració del motlle d'estampació A continuació, els infants dissenyen les lletres de cada paraula. Els proposem que escullin entre diferents tipografies i mides que reforcin el missatge de la paraula que estamparan, així com la superfície on voldran fer-ho. Per això, serà d'ajut que els presentem opcions i propostes i fer una volta pels espais on es durà a terme l'estampació. A continuació, tindrem una conversa que ens permetrà argumentar l'elecció i reflexionar-hi conjuntament. Un cop triat i fet el disseny, dibuixen les paraules en un cartró i les retallen. Potser caldrà l'ajuda de l'adult en el moment de retallar algunes parts fent ús d'eines que els infants	Com preparam el nostre motlle per estampar? Aquest moment del procés permet als infants prendre decisions sobre com aplicar els coneixements que tenen sobre l'ús de la forma, la mida i el color, en el disseny de la paraula que posteriorment estamparan. En l'elaboració d'aquesta paraula, posen en pràctica la capacitat de planificació i transferència del propi disseny del paper al cartró, i desenvolupen habilitats manuals i plàstiques per treballar amb aquest material. També els permet comprendre com es prepara un motlle per a l'estampació i reflexionar sobre la relació entre el disseny i el resultat final.

encara no poden fer servir de manera autònoma. Finalment, enganxem les lletres sobre una altra planxa de cartró per crear una base resistent que funcioni com a motlle d'estampació. Cal tenir en compte que la paraula s'ha d'enganxar fent "efecte mirall", de manera que es pugui llegir correctament quan s'estampi al pati.	El procés d'observació previ, l'experimentació i la prova durant el disseny són cabdals perquè l'alumnat cerqui la forma d'expressió que s'adeqüi més al missatge o idea que es vol transmetre.
3. Preparació de la barbotina És el moment de preparar la barbotina que s'utilitzarà com a pintura per a l'estampació. Es barreja l'argila amb aigua fins a aconseguir una textura líquida i homogènia. A partir d'aquí, els nens i nenes elaboren diferents colors de barbotina utilitzant argiles de tonalitats diverses (blanca, marró i grisa). Triarem els diferents tons de les barbotines en funció de les superfícies on s'estamparan les paraules i buscant contrastos o harmonies visuals.	Per què una estampació efímera? La intervenció és el resultat d'un procés de treball per mostrar propostes i que haurà de desaparèixer. Treballarem amb barbotines per tal que l'obra es pugui anar esborrant amb el desgast i la pluja i abordar la idea d'instal·lació efímera. La preparació de la barbotina permet experimentar amb la textura, densitat i diferents colors d'argila, explorar combinacions i considerar el valor expressiu dels diferents contrastos que es poden crear entre els colors de l'argila i la superfície on l'estamparan. Durant aquest procés d'experimentació, els nens i nenes prendran decisions, posaran en pràctica els coneixements que van adquirint i fonamentaran el propi criteri estètic.
4. L'estampació de paraules al pati Per fer l'estampació de les paraules al pati de l'escola, s'aplica la barbotina sobre els motlles i després es pressiona sobre les superfícies escollides, per assegurar una bona transferència. Durant el procés, s'experimenta amb els diferents colors d'argila, provant combinacions i observant com interactuen amb els tons de cada superfície on s'ha decidit estampar, per aconseguir diversos efectes visuals.	Com es reflecteixen les nostres decisions en el resultat de l'estampació? En el moment de l'estampació podem comprovar el resultat de les decisions que s'han pres durant el procés de disseny, preparació del motlle d'estampació i elaboració i tria de la barbotina. Podrem comprovar a la pràctica les conjectures que havien teoritzat entre la forma de les lletres, la mida, el color de la barbotina, la superfície escollida per estampar i el missatge de cada paraula. Observarem com es combinen els diferents elements. Aquest procés de reflexió els permet comprendre la relació d'aquests elements per crear efectes visuals com a forma d'expressió i viure el procés de transferència d'una idea a un suport físic.
5. Música per reforçar el missatge	Què pot aportar la música? La música ajuda a reflexionar sobre el

Durant el procés, el grup duu a terme un procés col·lectiu per escollir una cançó que sonarà en el moment en què la resta de l'escola descobreixi les paraules estampades al pati. Es comparteixen propostes i es dialoga per consensuar-ne una, tenint en compte el missatge que es vol transmetre i el seu component emotiu. L'elecció final busca reforçar el significat i l'impacte de les paraules acompanya la presentació d'una atmosfera significativa.	missatge i les emocions que volen transmetre a la resta de la comunitat en relació amb les propostes de millora del pati i vincular diferents cançons a les emocions que els poden arribar a despertar. Aquest exercici fomenta la identificació de certs patrons entre elements de la música com el ritme i la melodia amb les emocions que ens desperten a la majoria. A la vegada, s'evidencia que la vivència de l'expressió artística és pròpia i que sovint la percepció de cadascú depèn de les seves experiències i expectatives. Aquest procés de tria de la cançó permet prendre decisions col·lectivament, comunicant i argumentant les seves propostes, posicionant-se, expressant la pròpia opinió i respectant les dels altres, a través de l'escolta activa.
6. Documentació del procés Al llarg de tot el procés, els infants documenten les diferents fases a través de fotografies dels moments més significatius. Posteriorment, el material es recull i s'organitza en una presentació digital (de l'estil de Canva), i també s'hi incorpora un text que resumeix les accions que s'han dut a terme en cada etapa.	Què aporta documentar el nostre procés de creació? La documentació del procés fet a través del treball cooperatiu en petit grup permet adquirir hàbits de relació basats en la comunicació assertiva, la participació activa a través de diferents rols i la responsabilitat per prendre decisions conjuntes i aconseguir un objectiu comú. Documentar el procés els ajuda a reflexionar sobre els diferents moments que es donen durant la creació, revisar i valorar la pròpia evolució i prendre consciència del propi aprenentatge. A la vegada, l'ús d'eines i mitjans digitals per fer aquesta documentació els permet desenvolupar aquesta competència i vincular-la amb el bloc d'Educació Audiovisual.

En què em fixo?

) **Pel que fa a l'observació, lectura i valoració d'obres artístiques**, vinculades a la CE1 i al criteri d'avaluació 1.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
----------	----------	----------

Describeu algun element visible de l'obra (tipografia, color, superfície...).	Describeu i compara alguns elements visibles de l'obra (tipografia, missatge, color, superfície...) i n'estableix una relació amb les sensacions que pot transmetre.	Describeu i compara diversos elements de l'obra (tipografia, missatge, color, superfície...) i explica com poden fer-se servir per expressar les millores proposades per al pati de l'escola.
Participa breument en el debat per escollir la música i estableix relacions genèriques entre una cançó i les emocions que li transmet.	Participa en el procés d'elecció de la música aportant opinions i mostrant comprensió de les pròpies emocions en relació amb la música.	Contribueix de manera constant i significativa al debat, argumentant les seves preferències i establint connexions clares entre la música i les pròpies emocions. Mostra interès i actitud oberta davant totes les propostes del grup.

b) Pel que fa a interpretar i compartir lectures d'obres artístiques, vinculat a la CE2 i al criteri d'avaluació 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Expressa alguna emoció o sensació de manera molt general (per exemple, "m'agrada", "és estrany") i escolta les opinions dels altres.	Identifica i explica alguna emoció o sensació que li provoca l'obra, aporta una justificació senzilla i escolta les opinions dels altres.	Identifica i expressa emocions o evocacions que li desperta l'obra, les explica amb exemples concrets del que observa i participa activament en el diàleg escoltant, respectant i valorant les altres aportacions.

c) Experimentació, expressió corporal i creació artística, vinculades a la CE3 i CE4 i al criteri d'avaluació 3.2 i 4.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Participa en l'elaboració del motlle i en l'estampació, seguint indicacions.	Aplica els aprenentatges tècnics i explica de manera senzilla alguna decisió presa per reforçar el missatge de la paraula escollida.	Utilitza de manera conscient els recursos tècnics i plàstics per reforçar la intenció comunicativa de la paraula, explica amb claredat la relació entre les decisions i el missatge que es vol transmetre i estableix connexions amb el referent artístic treballat.

d) **Reflexió, documentació i valoració del procés artístic**, vinculades a la CE4 i al criteri d'avaluació 4.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Participa en la documentació i elaboració de la presentació fent algunes aportacions i sovint és capaç de cooperar amb responsabilitat i compromís.	Participa en la documentació i elaboració de la presentació fent aportacions i proposant idees, i és capaç de cooperar amb responsabilitat i compromís.	Participa activament en totes les fases de documentació i elaboració de la presentació fent aportacions, proposant idees i ajudant en l'organització del grup. És capaç d'involucrar-s'hi i cooperar amb responsabilitat i compromís.

ART EFÍMER: L'ART QUE CREIX I DESAPAREIX

Context

En aquesta activitat introduïm el corrent artístic **art natura** (*land art* en anglès) a partir de l'anàlisi d'obres, de l'observació de la relació entre art i natura, per prendre consciència del caràcter efímer que tenen sovint aquestes obres artístiques.

És una oportunitat per gaudir d'una experiència en un entorn natural. La proposta és especialment adient per desenvolupar-la durant una sortida o estada de colònies, atesa la diversitat i riquesa de materials disponibles en els entorns naturals. Si es fa a la tardor, el ventall de colors de les fulles, concretament en els boscos de ribera, serà més variat.

Aquesta proposta ens permet abordar processos artístics a través de l'exploració i selecció de materials, la composició espacial, la presa de decisions creatives i la documentació de l'obra sempre prenent consciència del respecte que cal tenir en els entorns naturals.

Elements curriculars d'educació artística de 3r i 4t vinculats

Competència específica 1

Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.

Criteris d'avaluació

- 1.1 Reconèixer obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.
- 1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès, establint relacions entre elles.

Competència específica 2

Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.

Criteris d'avaluació

- 2.2 Interpretar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i analitzant-ne els elements i les tècniques que les caracteritzen, amb actitud d'interès, diàleg i respecte.
- 2.3 Identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.

Competència específica 3

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.
- 3.2** Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.1** Col·laborar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.
- 4.2** Participar activament, coneixent i experimentant diferents rols en el procés de creació, usant elements de diferents llenguatges artístics i mostrant interès i respecte.
- 4.3** Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

- 3.** Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.
- 5.** Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
- 6.** Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.

Creació i interpretació

- 8.** Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.

9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals. 10. Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.
Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU
<u>Creació i interpretació</u> 7. Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual, en el context escolar o en l'entorn proper. 8. Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so, en l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions. 11. Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses per facilitar el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a les tècniques d'animació.
Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives #AE
<u>Creació i interpretació</u> 7. Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics. 10. Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
ABANS DE LA SORTIDA	
1. Presentació de la proposta, el repte i els referents En una sessió prèvia a l'aula, presentem el repte artístic a l'alumnat. Proposem fer una intervenció d'art natura en un entorn natural.	Com despertem l'interès per a la creació artística efímera? Com donem a conèixer els referents d'art natura? Plantegem l'acció d'inici per donar sentit i intencionalitat prèvia a la sortida a l'entorn natural. Connectem l'alumnat amb creacions

Presentem imatges d'obres de referents com Andy Goldsworthy, Robert Smithson o Nils-Udo i les observem. Obrim una conversa i, mitjançant el diàleg i preguntes obertes, analitzem els materials utilitzats, imaginem els processos de creació i reflexionem sobre les intencionalitats de les obres. Ens fixem en diferents tipus d'accions que han fet servir els artistes en les seves obres com: • Emmarcar, subratllar, assenyalar, destacar. • Descontextualitzar, reubicar. • Endreçar, ordenar, seqüenciar. • Relacionar, agrupar, associar. • Amagar, embolicar. Podem preguntar: "Què creieu que és això?", "És art?", "Per què sí o per què no?", "Quina ha estat l'acció de l'artista?", "Què passarà amb aquesta obra si plou, fa vent o passa el temps?". Si fóssiu artistes d'art natura, què crearíeu? Quin lloc triaríeu per fer la vostra obra: el bosc, la platja, el riu, la muntanya...? L'art natura és diferent de l'art que solem veure als museus o solem fer a l'escola?	d'art natura perquè descobreixin diferents referents artístics destacats com Andy Goldsworthy, Robert Smithson, Nils-Udo, Agnes Denes, Nancy Holt, Alice Aycock, Mary Miss, Lucia Loren i d'altres. Per afavorir l'interès podem proposar a l'alumnat fer una cerca de les obres més representatives de cada autor i recollir-les en un mateix document compartit. Oferim l'espai de conversa inicial per activar els coneixements previs, compartir significats i identificar les idees, les experiències i les representacions que l'alumnat té sobre l'art i la natura. A través de l'observació d'imatges d'obres i el diàleg que s'estableix identifiquem referents culturals, desenvolupem el pensament crític i clarifiquem el repte creatiu que els proposem. És important que treballem aquests aspectes prèviament per assegurar que la proposta educativa posterior sigui conscient, respectuosa amb el medi i artísticament fonamentada.
Opcional En una sessió de taller, per grups, oferim diferents materials de reciclatge i els explorem partint de conceptes com la textura, el color i les línies. Practiquem la unió o relació d'aquests materials amb diverses tècniques, els situem en algun racó concret de la classe i fem servir algunes de les accions que vàrem observar a les obres comentades.	Per què partim de l'experimentació per consolidar l'aprenentatge? En aquest taller previ afavorim l'experimentació amb materials i tècniques abans de la sortida a l'entorn natural. Facilem que l'alumnat experimenti els recursos expressius i d'aquesta manera vagi augmentant la seva seguretat en el procés creatiu. L'exploració de textures, colors, línies i la unió amb diverses tècniques els permet comprendre les possibilitats i les limitacions dels materials, i desenvolupar la competència artística des de la pràctica manipulativa. Amb aquesta proposta d'anticipació fomentem la presa de decisions compartida i la resolució creativa de problemes, elements clau per afrontar amb autonomia el repte posterior a la natura.

DURANT LA SORTIDA	
2. Activitat vivencial inicial Concretem el repte de crear una obra plàstica efimera utilitzant exclusivament materials naturals i orgànics presents en l'entorn, amb una actitud de respecte i cura del medi. Recordem les accions que havíem comentat que feien alguns artistes. A partir d'aquí, l'alumnat explora lliurement durant una estona l'espai natural amb una mirada atenta i sensorial, per entrar en contacte amb textures, formes i elements com la terra, les pedres, les fulles o les branques. Compartim les sensacions i emocions percebudes i fem un debat sobre art i natura.	Per què incorporem el moviment i l'exploració lliure per encarar el repte creatiu? Proposem aquesta activitat vivencial a l'inici de la sortida per situar l'alumnat dins de l'entorn natural i connectar-lo amb el repte creatiu abans de començar la producció artística. Observar i explorar l'espai lliurement de manera sensorial i corporal, permet que l'alumnat prengui consciència de l'entorn i dels materials vinculant-los a les emocions i percepcions viscudes. D'aquesta forma l'experiència corporal i emocional esdevé el punt de partida de la creació artística.
3. Recollida de material de l'entorn Consensem quins materials podem usar per ser respectuosos amb l'entorn. Recollim una mostra dels materials naturals i orgànics (fulles, branques, fang, pedres). Si trobem plàstics, llaunes o alguna altra deixalla, ho aprofitarem per recollir-la també i fins i tot pot acabar sent un element per utilitzar, si ho creiem convenient, com a contrast o crítica. No cal recollir una gran quantitat de material; es tracta d'aconseguir un catàleg de materials, una paleta de colors i textures per poder plantejar-se la seva intervenció. Ens posem en rotllana i els anem presentant i els posem al mig. Establim novament un diàleg per anar comentant les seves característiques.	Com ajudem a observar l'entorn amb una mirada artística i expressiva? La tria reflexiva dels elements es pot fer per diferents motius: per l'emoció o idea que es vol expressar, pel color, per la textura, per la forma o la composició i per la relació amb l'entorn, valorant alhora si aquests materials permeten construir una obra estable i coherent amb els recursos disponibles. La selecció de materials naturals, a partir de l'observació, demana a l'alumnat prendre decisions de manera conscient. Aquesta selecció està vinculada tant a la intencionalitat artística com a la viabilitat tècnica. Amb aquesta acció afavorim el respecte pel medi natural, la presa de decisions amb criteri estètic i la planificació de l'obra.
4. Experimentació a la natura Per grups, triem un espai que els motivi per desenvolupar l'obra i explorem els materials de l'entorn partint de conceptes com la textura, el color, les formes, les línies i la mida. Practiquem diverses tècniques per unir i relacionar els diferents materials triats (trenar, lligar, cosir, punxar, clavar, apilar...) i, si	Com descobrim les possibilitats expressives dels materials naturals? L'observació i la manipulació sense pressions esdevindrà la base per desenvolupar el seu procés creatiu. Els acompanyem perquè pensin en els efectes que es poden produir, així com les sensacions i emocions que poden experimentar, respectant

volem, podem incorporar nous materials com el fang, cordes i fils per facilitar unions.	l'entorn, i els donem eines per treballar en equip. Aquest moment d'experimentació ajuda a desenvolupar la destresa manual, facilita la planificació, fomenta la cooperació i cerca recursos per enllaçar i construir amb materials naturals.
5. Disseny i creació A partir dels materials trobats i l'espai triat, a cada grup ens posem d'acord en el tipus d'intervenció efímera que volem fer a partir d'alguna de les accions que hem identificat en els artistes observats. Consensem el disseny previ i determinem els materials, instruments i passos que cal seguir. Si cal, recollim més elements dels materials triats per a la intervenció. Cada grup construïm la nostra intervenció que podem associar a alguna idea o concepte (canvi, fragilitat, aïllament, tristesa, contrast, equilibri, etc.).	Com podem construir amb una intencionalitat compartida? Aprendre a consensuar la ubicació, l'acció i els materials desenvolupant un procés creatiu compartit implica diàleg, propostes, negociacions i renúncies per arribar a un propòsit de grup. És un moment important del procés de creació que requereix l'acompanyament de l'adult. Amb aquesta acció fomentem el diàleg, l'escolta activa i la presa de decisions col·lectiva i transformem una idea abstracta en una producció artística coherent i viable.
6. Presentació performativa Per grups preparem la presentació de la peça en el format que es vulgui (descriptiu, explicatiu, escènic, performatiu) per compartir-la amb els altres grups. Aquesta <i>performance</i> pot ser part del procés de construcció o deconstrucció de la pròpia instal·lació. Organitzem un itinerari per les diferents intervencions i al costat o dins de la pròpia obra, utilitzant l'expressió corporal, el gest o la paraula i, per grups, anem presentant les peces.	Per a què proposem una escenificació performativa per compartir el procés creatiu? Per fer la lectura-exposició de l'obra proposem realitzar una escenificació performativa per donar continuïtat i alhora tancar el procés creatiu. Això ha de permetre a l'alumnat aprofundir en el concepte i l'emoció de l'obra, transmetent-lo de manera vivencial a través de la paraula, el cos i el gest. Aquesta acció amplia el llenguatge artístic amb processos creatius contemporanis, reforça la coherència entre creació plàstica i expressió corporal, potencia la creativitat, la consciència i la comunicació corporal, i consolida la cohesió del grup dins d'un projecte artístic global i significatiu.
7. Documentació audiovisual Fem fotografies i enregistraments de vídeo del procés d'elaboració de les peces, del resultat	Per a què observem i registrem l'evolució de la creació artística d'art natura? Documentar amb fotografies i vídeos cada fase

final, de les <i>performances</i> i, si és possible, tornar-hi al cap d'un temps, per recollir-ne la degradació posterior. Aquesta tasca la podria fer cada grup, però la podem complementar amb imatges i vídeos fets per mestres.	del procés creatiu (recollida i selecció de materials, disseny previ, construcció, <i>performance</i> i degradació natural) ens ajuda a fer-nos conscients del procés, especialment en manifestacions efímeres. Documentar la degradació ajuda a despertar consciència sobre l'ús responsable dels recursos i el respecte pel cicle natural. Per fer-ho cal prendre decisions sobre què cal enregistrar i com. Amb aquest registre afavorim l'observació, la reflexió i l'autoavaluació. A més, potenciem les competències digitals, la consciència ambiental i la comprensió del caràcter efímer i significatiu del projecte artístic.
DESPRÉS DE LA SORTIDA	
8. Exposició A l'escola, per grups, triem les imatges o vídeos i preparem una presentació mural o audiovisual (amb possibles narracions, textos o efectes sonors afegits). Compartim les presentacions del procés de creació de cadascuna de les intervencions. L'alumnat comparteix les sensacions, les emocions viscudes, les dificultats trobades i com les van resoldre. Valorem el procés. Introduïm la reflexió per prendre consciència de la sostenibilitat, el cicle de la vida i la integració de l'art amb el medi ambient.	Què canvia quan l'aprenentatge artístic surt de l'aula i es comparteix amb la comunitat? Podem orientar l'alumnat a fer l'exposició de les imatges i els vídeos del procés de creació per a la difusió a la comunitat educativa a través de presentacions, murals, portafolis digitals o petites mostres, per fer que l'alumnat es responsabilitzi de compartir i explicar el seu aprenentatge de manera significativa. Aquesta proposta no només implica l'alumnat per fer visibles les seves experiències i reflexions, sinó que també ofereix a la comunitat educativa l'oportunitat d'observar el procés creatiu, valorar l'evolució de les obres i conèixer les decisions i estratègies dels grups.

En què em fixo?

a) **Pel que fa a l'anàlisi, comprensió i valoració del corrent artístic art natura,** vinculades a les CE1 i CE2 i als criteris d'avaluació 1.1, 1.2 i 2.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Identifica, amb ajuda, alguns elements essencials de l'art natura.	Identifica els materials, els processos i la intencionalitat, comprèn el concepte d'obra efímera i analitza les obres d'art natura.	Identifica els materials, els processos, interpreta críticament les obres artístiques d'art natura i

		estableix relacions entre art, entorn i pas del temps.
Participa en la conversa de manera moderada.	Participa activament en el diàleg amb aportacions adequades.	Participa activament en la conversa argumentant i usant vocabulari específic.

b) Pel que fa a la selecció de materials, a la intervenció en l'entorn natural i al treball cooperatiu, vinculats amb la CE2, la CE3 i la CE4 i amb els criteris d'avaluació 2.3; 3.1, 3.2 i 4.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Recull materials amb necessitat de suport i amb ajuda col·labora en el disseny del grup.	Selecciona materials amb criteri sostenible, consensua el tema, elabora un disseny previ viable i aplica tècniques adequades.	Argumenta les decisions artístiques i d'intervenció en l'entorn natural amb criteri, anticipa dificultats tècniques i resol problemes de manera creativa.
Participa ocasionalment en la construcció de l'obra artística del grup.	Coopera activament en la planificació i construcció de l'obra artística del grup.	Contribueix activament en la planificació i construcció de l'obra artística, i fomenta la cohesió i organització del grup.

c) Pel que fa a l'expressió, comunicació i reflexió del procés creatiu, vinculades a la CE4 i als criteris d'avaluació 4.2 i 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Amb suport, pot explicar la instal·lació i els aprenentatges adquirits durant el procés.	Transmet el missatge i els aprenentatges del procés mitjançant l'expressió corporal i verbal de forma comprensible.	Argumenta, de forma reflexiva, el procés, la sostenibilitat i l'aspecte efímer de l'obra i comunica els aprenentatges amb claredat i profunditat.

Fa algunes aportacions a la documentació del procés.	Documenta les fases del procés identificant les dificultats i aprenentatges assolits.	Documenta tot el procés incorporant el llenguatge plàstic, corporal i audiovisual amb coherència expressiva.
--	---	--

CONSTRUCCIÓ D'INSTRUMENTS MUSICALS

Context

Podem situar l'activitat després d'una visita a algun espai expositiu, a l'escola de música o a l'assistència a un concert que motivï l'estudi dels instruments de corda.

L'activitat proposa la construcció d'instruments musicals de corda amb material reciclat amb l'objectiu que, un cop acabats, es puguin utilitzar en la interpretació d'alguna de les peces que treballem o en una nova peça triada en funció dels instruments construïts.

La proposta també es pot vincular a la situació mediambiental actual (escassetat de materials, sobreexplotació de recursos, reciclatge...), i, en l'àmbit específic de la música, ho podem aprofitar per parlar de la cura i el manteniment dels instruments de l'aula i també de la figura dels lutiers: professionals que construeixen i reparen instruments.

Elements curriculars d'educació artística de 3r i 4t vinculats

Competència específica 1 Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
<u>Criteris d'avaluació</u> 1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès, establint relacions entre elles.
Competència específica 2 Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.
<u>Criteris d'avaluació</u> 2.2 Interpretar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i analitzant-ne els elements i les tècniques que les caracteritzen, amb actitud d'interès, diàleg i respecte.
Competència específica 3 Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.1** Col·laborar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.
- 4.2** Participar activament, coneixent i experimentant diferents rols en el procés de creació, usant elements de diferents llenguatges artístics i mostrant interès i respecte.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

- 1.** Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
- 3.** Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical amb perspectiva de gènere en les audicions i obres treballades.
- 4.** Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies durant l'audició i la pràctica musical.
- 5.** Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.

Creació i interpretació

- 8.** Experimentació i exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
- 9.** Construcció de diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn per experimentar les qualitats sonores.
- 10.** Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, en les representacions o en els concerts, i reconeixement del silenci musical com a element fonamental.

12. Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, en què s'identifiquen i es documenten les fases del procés i es respecten i es valoren els rols exercits, el procés i el producte final.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

1. Identificació i cerca, a través de diferents canals, d'imatges de diferents entorns per associar-les al valor comunicatiu i compartir lectures i interpretacions en pràctiques observacionals.
6. Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.

Creació i interpretació

8. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives en les produccions artístiques treballades en una diversitat de contextos.
9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Creació i interpretació

7. Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual, en el context escolar o en l'entorn proper.
8. Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so, en l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Presentació i inspiració	Per què observem referents de la construcció d'instruments?

A l'hora de presentar l'activitat, podem mostrar exemples de conjunts d'instruments reciclats, com ara l'Orquesta de Instrumentos Reciclados de Cateura, al Paraguai, o d'altres de més properes al nostre context, com ara l'Orquesta ReuSónica Trío. Una altra opció és portar un referent a l'aula, com ara un o una lutier o algun membre d'alguna agrupació similar. A Barcelona i al Maresme, per exemple, hi ha la lutier Harriet Kjaer. A l'article següent hi podem trobar també un breu apunt històric de dones lutier.	L'observació de referents artístics i culturals ens permet conèixer noves maneres de pensar i entendre el món. Podem fer-ho des d'una perspectiva més propera, com el cas de l'Orquesta ReuSónica Trío o, de forma més llunyana, com ara l'Orquesta de Instrumentos Reciclados Cateura. Ambdues propostes ens permeten conèixer una nova manera d'entendre la interpretació, en aquest cas a partir de l'elaboració dels propis instruments i la mateixa creació, feta a partir d'uns criteris de sostenibilitat i reutilització de materials. Això ens permet parlar de la figura del lutier i altres rols professionals vinculats a la construcció d'instruments.
2. Observació general Observem diferents instruments de corda que puguem portar a l'aula (ukelele, guitarra, violí...), els fem sonar i els escoltem. Comentem, descrivim i analitzem els instruments de corda observats en grup. Identifiquem les parts que els conformen (cordes, caixes de ressonància, ponts, cordals, trasts, clavilles). Busquem les característiques comunes i les diferències (nombre de cordes, mides diverses, característiques sonores...).	Per què fem una primera observació grupal? Aquesta segona part, en grup, ens serveix per identificar i analitzar, tant en l'àmbit visual com auditivament, les característiques comunes i les que diferencien els instruments de corda. Aquesta fase ens permet connectar amb els coneixements previs, tant des del punt de vista individual com d'aula, i compartir el coneixement. Alhora, ens permet ser conscients de la diversitat de mides i la seva relació amb el so, la diversitat de materials sonors, etc.
3. Observació precisa En grups reduïts, observem amb més profunditat instruments de corda (un violí, un violoncel, un ukelele, una guitarra...) i ens adonem d'on es produeix el so i què el condiciona (si no tenim prou instruments podem fer rotació): 1. Com canvia la nota en funció dels diferents gruixos de les cordes? 2. Com canvia la nota en funció de la tensió? 3. Com canvia la nota en funció de la mida del tros de corda lliure entre els extrems que la fixen (el pont, la celleta, el trast o el punt en què es polsa)? 4. Com sonen en funció de la caixa de ressonància? 5. Com el pont transmet la vibració de la corda a la caixa?	Per què ens cal aprofundir en cada instrument? Aquesta segona part d'observació ens permet, a partir de l'experimentació, veure com varien les qualitats sonores (intensitat, timbre...) segons el material, la forma dels instruments, la mida i la tensió de les cordes. Ens permet ser conscients de la relació entre materials i formes amb el resultat sonor posterior. A través d'aquesta observació, en què aprenem a classificar els modes de producció del so, ens preparem per a la tria posterior de materials i ens fem més conscients de les opcions disponibles. Alhora, mitjançant la manipulació de les cordes, caixes de ressonància i ponts, connectem la pràctica amb conceptes musicals inicials com la vibració i l'acústica elemental.

Un cop fet, ho posem en comú amb tot el grup.	
4. Experimentació Encara en grups reduïts, tot i que també es pot fer amb tot el grup, fem diferents experiments amb materials i amb el so: 1. Notem la diferència de so amb cordes de diferents materials i gruixos (gomes, fils de niló, cordills diversos, cordes de guitarra o ukelele), tensades damunt d'objectes diferents que puguin fer de caixa de ressonància (capses de fusta o metàl·liques, calaixos, cubells, galledes, cadires amb el cul de fusta...). 2. Podem escurçar la mida de la corda lliure posant dos ponts per notar el canvi de nota. 3. També podem tensar les cordes cargolant-les amb claus de ganxo tancats com si fossin clavilles o augmentant l'altura dels ponts.	Per què experimentem? A través de l'experimentació, investiguem com varien les qualitats del so segons el material, la forma de l'objecte i les possibilitats manipulatives (tensió, gruix, longitud). Al llarg d'aquest procés, connectem aquesta experiència amb els coneixements previs i anem identificant quins materials trobem més atractius i quins podem trobar més interessants per a la construcció dels instruments. El procés, a més, també ens obre l'oportunitat de parlar sobre quins materials ens han estat més o menys fàcils d'aconseguir, i ho connectem amb recursos naturals i el reciclatge.
5. Metacognició Novament amb tot el grup, mostrem models d'instruments senzills construïts i, conjuntament, comentem com sonen, com s'afinen i les solucions constructives que s'han fet servir, connectant-ho amb l'experimentació prèvia.	Per què fem una anàlisi en comú? L'estona grupal ens serveix per fomentar la reflexió i l'anàlisi crítica sobre els models construïts, i per connectar l'experimentació prèvia amb els conceptes musicals treballats a l'aula. Ho fem, d'una banda, per utilitzar el vocabulari musical inicial i per descriure, compartir i comparar les solucions tècniques i sonores trobades. D'altra banda, també ens serveix per acompanyar el grup en els dubtes que puguin sorgir i construir el coneixement en comú, a més d'aprendre a escoltar i respectar les diferents aportacions.
6. Construcció! En grups de 2 o 3, dissenyem i construïm els instruments a partir d'un repte: ha de tenir com a mínim una corda i el material de la caixa de ressonància ha de ser reciclat, ha de sonar i s'ha de poder afinar mínimament: 1. Triem una caixa de ressonància. 2. Decidim si fem un instrument amb mànec on les cordes es poden polsar canviant de nota o un instrument tipus lira o arpa on cada corda és una nota.	Per què construïm instruments en petits grups? La part d'experimentació ens permet aplicar la planificació i l'ús de materials de l'entorn per resoldre un repte expressiu i tècnic: la construcció d'un instrument, que alhora ve contextualitzada per la justificació presentada a l'inici. El procés de disseny pot ser força experimental, començant a treballar el procés de construcció d'instruments de forma guiada si cal, per

3. També decidim si la corda transmet el so a la caixa de ressonància amb el pont (com l'ukelele) o directament (com les arpes). 4. Triem els tipus de cordes que ens aniran millor. 5. Planifiquem el material necessari i les solucions tècniques que permetin tensar les cordes i posar en contacte la corda amb la caixa de ressonància. Durant el procés de construcció de l'instrument, aprenem a fer servir eines bàsiques i rebem suport o supervisió dels adults sempre que sigui necessari.	fomentar la creació col·laborativa i el treball en grup. El fet de fer-ho en petits grups ens permet desenvolupar diversos rols dins del grup, així com escoltar la diversitat de perspectives i idees, respectant-se i trobant els punts en comú. Aquest procés, a més, ens permet ser més conscients del perfil professional dels lutiers. Podem buscar exemples d'instruments construïts per infants com aquests Exemple d'instruments de corda construïts.
7. Assaig Triem la peça que volem interpretar integrant els instruments construïts. Fem proves de so i afinació per mirar de poder tocar conjuntament amb els instruments dels altres grups (podem ajudar-nos amb una app o un afinador): 1. Si és tipus lira amb més d'una corda, cal decidir quines notes afinen. 2. Si és un instrument amb mànec, provem també de marcar els punts on cal posar els dits per treure diferents notes i, si es vol, en aquests punts es poden posar trasts com a les guitarres amb brides de plàstic.	Per què provem els instruments i assagem? L'estona d'assaig ens permet, des d'una òptica general, desenvolupar l'escolta activa i la coordinació grupal, a més de poder ajustar els instruments per permetre la interpretació conjunta. Ahora, podem experimentar i aplicar en la pràctica instrumental conceptes musicals bàsics com l'afinació, la pulsació i el caràcter. Aquest moment de l'activitat és especialment rellevant perquè permet veure un primer resultat del procés fet fins ara, tant en l'àmbit constructiu com sonor. Podria ser un bon moment, doncs, per compartir des del punt de vista grupal o per escrit si els resultats concorden amb el que preveiem o si també observem canvis o assoliments inesperats.
8. Concert Després de l'assaig, arriba el moment de compartir el tema treballat, interpretat en l'àmbit vocal i instrumental: 1. Afinem cadascun dels instruments amb la nota o les notes prèviament triades. 2. Escrivim les partitures de cada instrument amb les notes i silencis que haurà de tocar. 3. Assagem i aprenem a tocar-la tots els membres del grup. El concert pot gravar-se per poder-lo escoltar després amb tot el grup.	Per què compartim el resultat de la construcció d'instruments? Aquesta darrera part permet acabar de donar significat a l'activitat, tancant el cercle des de l'inici de la proposta. Fer la interpretació col·lectiva d'una obra, integrant els instruments construïts amb la veu i el silenci, permet que hi participi tot el grup, canviant de rols. A més, ens permet mostrar i compartir i celebrar la feina feta. El concert també serveix per poder fer servir aplicacions digitals d'enregistrament que ens

	permetran documentar i valorar el procés, compartir de nou la creació en un altre format i expressar idees o emocions també a posteriori.
--	---

En què em fixo?

a) **Pel que fa a l'observació i anàlisi dels instruments**, vinculades a les CE1 i CE2 i als criteris d'avaluació 1.2 i 2.2.

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Fa descripcions molt bàsiques del que observa o escolta.	Describeu elements significatius i característiques sonores observades.	Describeu elements significatius i característiques sonores observades establint connexions entre forma, materials i so.
Identifica les parts significatives dels instruments observats i els sons que generen.	Identifica i explica les relacions entre les formes, mides i elements dels instruments observats i el seu so.	Identifica, analitza i explica les relacions entre les formes, mides i elements dels instruments observats i el seu so.

b) **Pel que fa a l'experimentació i les descobertes sonores i tècniques amb diferents materials i la posada en comú**, vinculades a CE3 i als criteris d'avaluació 3.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Experimenta amb els materials i els sons que produeixen.	Experimenta amb els materials i observa com es produeixen els sons.	Experimenta amb els materials, observa els sons que produeixen i proposa solucions constructives per aconseguir diferents afinacions.
Mostra interès per les propostes dels altres.	Manifesta una actitud de respecte i empatia envers les propostes del grup.	Té una actitud de respecte i empatia envers les altres creacions i és proactiu per facilitar acords de grup.

c) **Pel que fa a participar activament en el procés de disseny i creació**, vinculat a la CE4 i als criteris d'avaluació 4.1 i 4.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
----------	----------	----------

Hi participa amb ajuda de forma intermitent.	Hi participa de manera constant i activa, assumint responsabilitats.	Hi participa amb iniciativa i entusiasme, contribuint a la dinamització del procés creatiu i ajudant el grup.
Utilitza alguns recursos constructius o sons experimentats de forma simple.	Integra diversos recursos constructius o sons experimentats.	Fa un ús creatiu combinant diversos recursos constructius o sons experimentats.

d) Pel que fa a participar activament en el treball musical amb els instruments construïts, vinculat a la CE4 i al criteri d'avaluació 4.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Hi participa de forma intermitent i necessita ajuda.	Hi participa de manera constant i activa, assumint el rol de cada moment.	Hi participa amb iniciativa i entusiasme, contribuint a la dinamització del procés creatiu i ajudant els altres.
Necessita suport per seguir el treball interpretatiu amb els instruments construïts.	Interpreta amb precisió les peces treballades amb els instruments construïts.	Interpreta amb precisió les peces treballades amb els instruments construïts i segueix amb atenció la direcció escoltant el conjunt.
Mostra interès pel treball interpretatiu del grup.	Mostra respecte i interès pel treball interpretatiu del grup.	Mostra respecte i interès pel treball interpretatiu del grup i dona suport a companys i companyes que ho requereixen.

Tercer cicle: 5è i 6è de primària

- [L'ART PER PENSAR L'ENTORN](#)
- [CREACIÓ D'UN CONTE AUDIOVISUAL IL·LUSTRAT](#)
- [HISTÒRIES SENSE PARAULES](#)
- [L'ART D'ENTENDRE EL CONFLICTE](#)

L'ART PER PENSAR L'ENTORN

Context

Aquesta proposta convida a explorar la memòria i la identitat a partir de l'art contemporani i de l'entorn proper. Inspirant-se en l'obra de Dineo Seshee, es treballa amb materials, sons i vivències carregades de significat i se situa l'activitat en un context proper i rellevant que connecta amb l'experiència personal i col·lectiva dels infants.

Els objectius d'aprenentatge inclouen el desenvolupament de la capacitat d'observació, l'anàlisi i l'expressió, així com la construcció d'una mirada crítica i sensible envers l'entorn. Al mateix temps, la proposta inclou el treball de diferents blocs de l'àrea d'educació artística — especialment l'expressió plàstica i visual, però també amb connexions amb l'educació musical i l'audiovisual— per afavorir un enfocament més global.

El projecte té en compte els sabers previs de l'alumnat i les seves experiències quotidianes. A través d'un procés col·lectiu, es construeix una mirada artística sobre l'escola i el seu entorn, que s'insereix en processos educatius més amplis vinculats a la identitat, la convivència i el sentit de pertinença. L'experiència culmina en una reflexió compartida sobre el que s'ha viscut i après que reforça la consciència del mateix procés d'aprenentatge.

Elements curriculars d'educació artística de 5è i 6è vinculats

Competència específica 1 Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
<u>Criteris d'avaluació</u> 1.1 Distingir i valorar obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.
Competència específica 2 Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.
<u>Criteris d'avaluació</u> 2.3 Valorar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural de manera respectuosa i dialogant.
Competència específica 3 Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.2 Produir creacions personals adaptades a una finalitat específica mitjançant l'expressió d'idees, sentiments i emocions utilitzant aprenentatges dels referents artístics treballats.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.3 Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

4. Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies convencionals i no convencionals durant l'audició i la pràctica musical.
5. Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals digitals o analògics de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

3. Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.
6. Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
7. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

8. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals, tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives treballades en diferents contextos.

9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius, en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
10. Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup per expressar idees o emocions.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Creació i interpretació

7. Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual en el context escolar o l'entorn més proper.
8. Ús d'eines adequades per al registre d'imatge i so per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions en el context d'aula i d'entorn.
11. Creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses per facilitar el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a les tècniques d'animació.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Despertem la mirada des del nostre entorn Iniciem la pràctica a partir de la descoberta de l'artista Dineo Seshee, que defensa amb les seves obres la memòria i la identitat pròpia, a partir de materials orgànics carregats de simbolisme i de gravacions sonores i visuals. Abans que entrin a l'aula, preparem la sala amb objectes i materials inspiradors de l'entorn de l'escola (terra, pedres, vegetació, maons...) i altres elements evocadors que ens connectin amb la idea de memòria i identitat. En silenci descobrim els materials durant uns minuts. Tot seguit, per parelles comentem aquell objecte o material que més ens ha cridat l'atenció. Obrim després la conversa al gran grup. Parlem del format dels objectes, dels materials, de la relació entre les peces i de les idees i emocions que susciten. Finalment, descobrim l'artista Dineo Seshee i les seves obres, i fem connexions amb l'experiència viscuda.	Per què aquests referents i no uns altres? És important que dediquem un temps previ a investigar quins referents posarem a l'abast. Cal tenir en compte la perspectiva de gènere i la diversitat de mirades culturals i històriques. En aquest cas, ens centrem en l'art contemporani perquè ens interessa parlar dels reptes de la nostra societat actual. A l'hora de buscar referents podem buscar suport i assessorament en els centres d'art i les fàbriques de creació. També hem de cuidar la manera de presentar i disposar els objectes per despertar curiositat i permetre l'exploració sensorial i el gaudi estètic. Aspectes com els suports que els sostenen o emmarquen, la il·luminació, les cartel·les, l'altura, el pla (vertical, horitzontal), la connexió entre les obres per marcar un itinerari... susciten diferents idees i emocions. És necessari passar per la descoberta individual de les peces per donar valor a totes les lectures. Les converses per parelles prèvies a les posades en comú en gran grup ajuden a validar les pròpies reflexions i a enfortir-les.

2. Descubrim la identitat sonora de la nostra escola Per grups acordem quin espai del centre volem investigar i amb la gravadora recollim pistes d'àudio curtes. A l'aula les analitzem i fem composicions experimentals, per arribar a maneres diverses de comprendre l'escola a partir de la diversitat de narracions sonores. Experimentem amb el so i l'edició, ja que ens servirà en la pràctica següent del nostre projecte.	Tothom ha de fer el mateix? Amb aquesta pràctica motivem l'alumnat a experimentar lliurement amb els registres sonors. No es tracta d'imitar l'artista, sinó d'inspirar-se en la seva pràctica i en l'essència d'allò que el mou a crear. L'alumnat aquí pren decisions i assaja maneres diverses de fer, incorporant l'error com a part del procés. No hi ha una única resposta correcta davant del repte i l'aprenentatge esdevé davant la varietat i riquesa dels productes finals.
3. Recollim la memòria del nostre entorn En grup decidim quin espai de l'entorn de l'escola volem guardar a la memòria col·lectiva pel seu valor emocional, històric o identitari. Això ens portarà a fer recerca d'informació de les diferents opcions que es puguin plantejar. Un cop tinguem la decisió presa, acordarem quins registres prendrem del lloc: sons, fotografies, vídeos, dibuixos, captació de textures, olors, objectes i materials... Organitzarem grups d'experts en cadascun dels registres, recopilarem els estris necessaris i emprendrem l'aventura de descobrir el nostre entorn a partir dels sentits.	Per a què serveixen les arts? Més enllà del gaudi estètic, lúdic i sensorial, les arts ens aporten la possibilitat de veure el món des d'un altre lloc, de tenir esperit crític i de fer memòria. En aquest cas, la creació artística ens permet connectar amb l'entorn i reconèixer el seu valor per al nostre col·lectiu. Així podem visibilitzar temes que ens interessa recuperar des d'una mirada crítica i social. No totes les pràctiques artístiques han d'incorporar un repte que requereixi aquest grau de recerca, aprofundiment i planificació, però de tant en tant hem de posar l'alumnat en la situació d'expressar idees i sentiments relacionats a preguntes socialment rellevants.
4. Construïm un relat compartit Amb el material recollit generem un espai de discussió a l'aula. Com podem organitzar tota aquesta documentació? Quina seleccionem i quina no? Què volem comunicar a l'espectador? Quines emocions volem generar? En aquests moments podem recórrer de nou a la nostra artista referent per investigar una mica més sobre els seus processos de creació i exposició. Amb les respostes consensuades ens posem a dissenyar un espai expositiu en el centre. Caldrà pensar com podem explicar cada peça (les cartel·les) i el procés de recerca artística que hem seguit. També podem imaginar com podem comunicar la inauguració de l'exposició a la comunitat educativa i a l'entorn, si escau.	Cal sempre exposar tot el que fem? Els moments de mostra i lectura de les creacions esdevenen una oportunitat per dotar de sentit l'experiència i desenvolupar l'esperit crític. Mostrar els processos de treball és una font de riquesa perquè és allà on s'aprèn. Compartir els errors, les reflexions i els prototips és una manera de documentar i avaluar la pràctica artística. De la mateixa manera, cal decidir quin producte final s'exposa i com aquest representa tot el treball del grup. No cal fer sempre una mostra oberta a tota la comunitat. Es poden compartir els processos de creació dins el grup. Tot dependrà del propòsit que ens mogui.
5. Reflexionem sobre el que hem viscut Ja només queda pensar sobre el que hem viscut. Hem de crear un espai de conversa que passi primer per una reflexió individual, posteriorment per un moment de contrast en petit grup i finalment per una posada en comú global.	I si no fem la conversa final? És important crear un espai de metacognició final que ens ajudi a posar paraules a tot el que s'ha mogut dins de nosaltres i fora. És el moment de fer visibles els sabers que hem posat en joc i el que hem après. Si no fem aquesta activitat de forma explícita, l'alumnat es quedarà només amb l'emoció viscuda i valorarà

Hem de donar resposta a les preguntes “Quin valor té el que hem fet?”, “Què hem après” i “Què hem aconseguit”. Per acabar, podríem suggerir la pregunta: “Quin seria el següent pas?” Podem recollir idees interessants per a la següent pràctica artística.	únicament el seu grau de satisfacció: “m’ho he passat bé!” o “m’ha agradat molt!”. Fer-los conscients dels aprenentatges adquirits i del grau d’assoliment els ajudarà a caminar cap a l’autoregulació. Aquesta reflexió va molt bé al final, per fer-nos preguntes en relació amb els aprenentatges assolits, però és molt convenient connectar-la amb les expectatives del que esperàvem aprendre, compartides a l’inici de la seqüència didàctica.
--	---

En què em fixo?

a) **Pel que fa a la lectura d’una peça artística**, vinculada a la CE1 i al criteri d’avaluació 1.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Observa els materials, sons i obres proposades, però en fa una descripció bàsica i amb ajuda pot explicar què li fan sentir o què signifiquen.	Observa i escolta atentament les propostes artístiques, expressa emocions i idees pròpies i estableix relacions amb l’entorn i l’artista referent.	Analitza de manera reflexiva les propostes artístiques, interpreta els seus significats i les relaciona de forma argumentada amb la memòria, la identitat i el context proper.

b) **Pel que fa a l’exploració, recollida i anàlisi d’informació de l’entorn**, vinculades a la CE2 i al criteri d’avaluació 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Explora l’entorn i recull informació artística de manera guiada i amb ajuda pot analitzar el que observa o escolta.	Recull i analitza informació de l’entorn mitjançant diferents registres, identificant elements rellevants i el seu possible significat.	Investiga l’entorn de manera intencionada, analitza els registres obtinguts i interpreta els seus significats en relació amb la memòria, la identitat i el context col·lectiu.

c) **Pel que fa a la producció de creacions artístiques que incorporen aprenentatges dels referents artístics treballats**, vinculada a la CE3 i al criteri d’avaluació 3.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3

Crea una producció artística senzilla.	Crea una producció artística coherent amb la finalitat, expressa idees i emocions i utilitza alguns aprenentatges dels referents artístics.	Crea una producció artística plenament adaptada a la finalitat, expressa idees i emocions amb intencionalitat i integra de manera conscient els referents artístics treballats.
--	---	---

d) **Pel que fa a la documentació i l'explicació del procés de creació**, vinculades a la CE4 i al criteri d'avaluació 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Comparteix el producte final de manera bàsica, i amb ajuda pot explicar el procés i els rols.	Documenta i comparteix l'experiència creativa, explica les fases principals del procés i els rols desenvolupats, i escolta i respecta les altres opinions.	Documenta i comparteix de manera reflexiva tot el procés creatiu, explica rols i decisions i valora activament les altres opinions i sensacions des d'una mirada respectuosa amb la diversitat cultural i de gènere.

CREACIÓ D'UN CONTE AUDIOVISUAL IL·LUSTRAT

Context

Aquesta proposta artística convida l'alumnat a la creació d'un conte audiovisual inspirant-se en l'estil narratiu de programes com *Una mà de contes*, explorant i treballant amb materials diversos i també completant-ho amb sons i músiques.

La proposta fomenta l'observació, l'escolta i l'experimentació sensorial com a formes de coneixement sensorial, a través d'un procés col·lectiu en què s'uneix la literatura, l'expressió plàstica i la tecnologia, per fer que l'alumnat construeixi una mirada artística sobre el seu entorn i també pugui expressar la seva pròpia veu.

L'essència de l'activitat és el seu caràcter interdisciplinari: uneix la literatura (en l'escriptura del guió), l'expressió plàstica (en la creació de personatges i escenaris amb materials diversos) i la tecnologia (en l'enregistrament i l'edició digital). A través d'aquest procés, es fomenta l'observació atenta, l'escolta activa i l'experimentació sensorial com a eines fonamentals de coneixement.

L'aprenentatge no se centra només en el resultat final, sinó en el procés col·lectiu. L'alumnat treballa en equips cooperatius en què la negociació, el diàleg i la gestió de rols són clau per construir una mirada artística crítica sobre el seu entorn i també trobar els canals adequats per expressar la seva pròpia veu creativa. En definitiva, es busca que l'alumnat passi de ser consumidor passiu de pantalles a ser productor conscient, capaç d'entendre i transformar el llenguatge audiovisual.

Elements curriculars d'educació artística de 5è i 6è vinculats

Competència específica 1 Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
<u>Criteris d'avaluació</u> 1.1 Distingir i valorar obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.
Competència específica 2 Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.
<u>Criteris d'avaluació</u> 2.2 Comparar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant els elements i les tècniques utilitzades que les caracteritzen i desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta, de diàleg i de respecte.
Competència específica 3

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.
<u>Criteris d'avaluació</u> 3.2 Produir creacions personals adaptades a una finalitat específica mitjançant l'expressió d'idees, sentiments i emocions utilitzant aprenentatges dels referents artístics treballats. 3.3 Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.
Competència específica 4 Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.
<u>Criteris d'avaluació</u> 4.1 Planificar els processos de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural. 4.2 Implicar-se i participar activament assumint i experimentant diferents rols en el procés de creació, fent servir elements de diferents llenguatges artístics i exercint responsabilitat i mostrant respecte. 4.3 Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.
Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU
<u>Creació i interpretació</u> 8. Experimentació i exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula. 11. Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo per gravar creacions personals o de grup per expressar idees o emocions, o per al descobriment i l'anàlisi d'obres.
Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP
<u>Percepció i anàlisi</u> 3. Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.

5. Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
6. Descobriments de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.

Creació i interpretació

8. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals, tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives treballades en diferents contextos.
9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius, en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
10. Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup per expressar idees o emocions.
11. Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts creats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Percepció i anàlisi

1. Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn per descobrir-ne el valor comunicatiu en espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
3. Adquisició de les nocions pròpies del llenguatge audiovisual a través del visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
4. Adquisició de les nocions sobre estils, gèneres i formats audiovisuals a través del visionament, anàlisi i valoració de creacions audiovisuals de referència.
5. Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades, que compartim amb respecte.

Creació i interpretació

7. Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual en el context escolar o l'entorn més proper.
8. Ús d'eines adequades per al registre d'imatge i so per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions en el context d'aula i d'entorn.
9. Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge d'imatges i sons.

10. Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius en què s'experimenten diferents gèneres i formats i s'assumeixen diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
11. Creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses per facilitar el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a les tècniques d'animació.
13. Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts creats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Descubrim històries visionant diferents contes audiovisuals En petits grups, demanem a l'alumnat que cerqui a Internet diferents produccions audiovisuals. També podem mostrar els contes del programa de SX3 <i>Una mà de contes</i>, en què a cada capítol s'explica una història narrada amb una veu <i>en off</i>, o la sèrie <i>DibuixaContes</i>, en què s'expliquen contes clàssics i populars, així com cercar produccions fetes per alumnes que podem trobar als webs dels centres. Després del visionament, obrim un espai de diàleg per reflexionar sobre les tècniques vistes (com el gest de la mà, la tècnica i la tecnologia o els materials emprats... ajuden a narrar una història) i analitzem què podem aportar de nou a partir dels nostres coneixements previs.	Per què visualitzem diferents contes? Per desenvolupar la narrativa multimodal. La unió de text, imatge i so permet a l'alumnat comunicar idees complexes de manera més creativa i expressiva. Per descobrir referents i tècniques plàstiques, és fonamental dedicar un temps a investigar i a observar referents que ens posin a l'abast maneres diverses de narrar. Aquests models ens poden ajudar a descobrir tècniques plàstiques i simbòliques, que ens poden servir per a la nostra creació. És important que la selecció feta mostri una varietat de referents multiculturals, locals i també produccions fetes per alumnat. També podem enllaçar exemples concrets fets per escoles com: El ratpenat, Ens canviem les potes?, Bao i els seus amics. A més, la reflexió i l'anàlisi són ingredients essencials del procés de creació. Els espais de conversa permeten validar les reflexions pròpies i desenvolupar un esperit crític davant les manifestacions artístiques.
2. Treballem col·laborativament Organitzem l'alumnat en grups de 4 o 5 persones en què cadascú assumeix un rol específic amb unes funcions determinades. Tot i que tothom participa en la creació plàstica i la pluja d'idees, cada rol vetlla perquè una part tècnica o organitzativa de l'audiovisual s'executi correctament segons la planificació. Possibles rols: — Director o directora i guionista. — Responsable d'art.	Tothom ha de fer el mateix? L'aprenentatge cooperatiu permet que l'alumnat amb més habilitats en una àrea (per exemple, la tecnologia) ajudi el grup i es fomenti un aprenentatge horitzontal. Més enllà dels sabers artístics, aprenen a gestionar conflictes, a donar resposta constructiva i a valorar la diversitat cultural i de gènere dins de l'equip. Tot i ser un treball de grup, cadascú té una tasca específica assignada que ha d'aportar al col·lectiu. Això evita que algun membre quedi en

— Tècnic o tècnica de càmera o il·luminació. — Tècnic o tècnica de so/editió.	un segon pla i permet avaluar el progrés individual de cadascú. A més, podrem tutoritzar les tasques dels grups amb més facilitat i acompanyar en diferents moments el treball per equips de rols.
3. Escrivim la nostra història Un cop treballada l'estructura narrativa dels contes (plantejament, nus i desenllaç), en grup, escriurem la nostra pròpia història. Aquest text no és definitiu, ja que es manté obert a canvis i millores que sorgiran més endavant durant el procés d'experimentació amb els materials plàstics i la gravació.	El procés de creació és un procés flexible L'escriptura prèvia permet a l'alumnat organitzar les idees i assegurar-se que la història té una base sòlida i coherent abans d'iniciar-nos en la producció audiovisual. Treballar en grup fomenta la cohesió de l'alumnat, mitjançant el diàleg, l'assumpció de rols, la negociació de significats i la presa de decisions consensuades. El fet que no sigui una història tancada permet a l'alumnat entendre que el text pot evolucionar quan la pràctica plàstica aporta nous ingredients, adjectius o detalls que no havíem imaginat inicialment. I, per tant, experimentem que el procés de creació és un procés flexible.
4. Dissenyem el guió il·lustrat (escaleta) Planifiquem gràficament cada una de les vinyetes i marquem els diferents tipus de plans. Definim en quin ordre apareixeran els diferents elements plàstics i sonors, així com el fragment de narració corresponent que l'acompanyarà.	Val la pena crear un guió il·lustrat? És una bona manera d'organitzar el que passarà a la pantalla. Ajuda l'alumnat a preveure el que es construirà davant la càmera i també ajuda a entendre el valor narratiu de cada un dels elements, com ara el valor narratiu dels diferents tipus de plans o de l'enquadrament, i a introduir conceptes d'alfabetització audiovisual. Podem planificar tècniques plàstiques lligades a l'acció narrativa, com ara esborrar un dibuix o pintar-hi a sobre per explicar que el personatge o l'objecte desapareix. Ens iniciem així en la narració multimodal.
5. Dissenyem personatges i els entorns Podem triar qualsevol tècnica per dissenyar i construir els personatges com el <i>collage</i>, aquarel·les, guaix, ceres o retallables o treballar amb objectes, triant la que millor s'adapti al relat. Un cop triada la tècnica i dissenyats els personatges, ens podem repartir les tasques i practicar cadascú el personatge, el fons o la tasca plàstica que li tocarà fer quan gravem.	Quina tècnica triem? L'alumnat aprèn a triar la tècnica plàstica no només per l'estètica, sinó per la capacitat de transmetre les accions i les emocions de la història escrita. D'aquesta manera, fomentem que l'alumnat prengui decisions pròpies i assagi maneres diverses de fer incorporant l'error com a part de l'aprenentatge artístic. Repartir-se les diferents accions plàstiques ajuda a assumir responsabilitats.
6. Practiquem abans d'enregistrar Amb l'ajuda del guió il·lustrat i el material dissenyat, anirem repassant els passos que cal seguir per fer l'enregistrament.	Per què practiquem? És molt útil que l'alumnat segueixi el guió il·lustrat com a guió i que provi amb les càmeres o altres elements d'enregistrament.

Ens organitzem, segons els rols de cada membre, i practiquem per poder fer la gravació de forma àgil, parant atenció a la llum i la col·locació de la càmera.	És important que s'adonin d'aspectes, com ara la posició dels elements d'il·luminació (focus) o la col·locació de la càmera, que afecten la composició final. També és un bon moment perquè es posin en el seu rol perquè l'enregistrament posterior sigui àgil i per crear un sentiment de responsabilitat compartida envers la creació. Es pot gravar amb un parell de càmeres, una amb un pla general del quadre (que pot ser zenital) i una altra captant primeríssims plans per poder editar-ho després. És molt útil poder connectar un monitor on es visualitzi el que capta la càmera que agafa el pla general del quadre.
7. Enregistrem la nostra història Gravem segons la nostra planificació els diferents plans assajats. Treballem la lectura expressiva de les narracions i posteriorment fem la gravació. Aquesta es pot complementar amb efectes sonors o petites falques o ambients musicals creats.	Passem de consumidors a productors? L'ús de tauletes o altres dispositius de gravació, i també de programari d'edició, transforma l'alumnat del rol de consumidors a productors crítics de continguts. Treballar la lectura expressiva, l'entonació i la fluïdesa obliga l'alumnat a fer-ne una lectura conscient. Això és clau per treballar la dicció i la modulació emocional amb l'objectiu de captar l'atenció de l'audiència.
8. Guardem-ho bé! Emmagatzemem les imatges gravades i les anomenem. Un cop ho tenim organitzat, muntem les imatges amb el programari d'edició. A continuació, si es vol, seleccionem transicions i afegim la banda sonora amb efectes o ambients musicals creats o de llibreria lliure. També s'hi poden afegir els títols i crèdits.	Com ho endrecem? És molt important organitzar, anomenar i editar el material gravat. Aquesta tasca no només consta de passos tècnics, sinó que esdevé clau per al treball d'edició posterior. Són processos cognitius fonamentals en l'alfabetització mediàtica i el pensament artístic. L'ús de programari d'edició transforma l'alumnat en productors de continguts i l'ajuda a entendre com es construeixen els missatges que consumeix.
9. Compartim la nostra història. Presentem i visualitzem el producte final a la comunitat, compartim el procés viscut i creem un espai de conversa que passi per una reflexió individual, un contrast en petit grup i una posada en comú global. Podem compartir la nostra producció de formes ben variades, per exemple una projecció pública per a famílies o per a alumnat d'altres cursos del centre o penjant-ho al web del centre.	I si no fem la reflexió final i tancament? L'espai final de conversa serveix per fer visibles els sabers assolits i les dificultats que han pogut aparèixer al llarg del procés. És el moment de valorar com les aportacions individuals han permès la interdependència del grup i el progrés de cadascun dels membres. També els permet fer-los conscients del seu grau propi d'assoliment i de la seva gestió del rol dins de l'equip. A més, aquests moments, ensenyen a l'alumnat a escoltar, a fer comentaris constructius, i li permet ampliar els punts de vista, adquirir nous aprenentatges i reforçar el respecte per la diversitat de mirades o opinions.

En què em fixo?

a) **Pel que fa a l'observació i anàlisi de diferents contes audiovisuals**, vinculades a la CE1 i al criteri d'avaluació 1.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Observa els materials i sons de les obres proposades i en fa una descripció bàsica.	Observa i identifica les tècniques i els materials emprats en els referents analitzats, i expressa emocions i idees pròpies sobre com es construeix la història.	Analitza de manera reflexiva les tècniques audiovisuals dels referents, interpreta els seus significats i els relaciona de forma argumentada amb la narrativa multimodal.

b) **Pel que fa a la capacitat d'analitzar i comparar contes audiovisuals i compartir-ne la lectura**, vinculada a la CE2 i al criteri d'avaluació 2.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Identifica algunes tècniques plàstiques o audiovisuals en els referents mostrats.	Compara diferents produccions analitzant els materials i les tècniques utilitzades (gest, tecnologia, so) i comparteix la seva valoració amb una actitud oberta i de respecte per les altres opinions.	Desenvolupa criteris de valoració propis i argumentats sobre les tècniques del patrimoni audiovisual observat, fomenta un diàleg ric i utilitza un retorn amable, útil i específic per ampliar els punts de vista del grup.

c) **Pel que fa a la producció audiovisual**, vinculada a la CE3 i CE4 i als criteris d'avaluació 3.2, 4.1 i 4.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Participa en la producció audiovisual de forma puntual.	Participa en la producció del grup creativament, desenvolupant algun rol amb responsabilitat i expressant idees i emocions.	Participa activament en les diferents fases de la creació i la producció audiovisual, assumint diferents rols i responsabilitats amb aportacions plenament adaptades a la finalitat, amb intencionalitat expressiva.

Fa una incorporació limitada dels aprenentatges dels referents observats.	Aprofita o integra aprenentatges dels referents artístics observats i participa en la planificació del treball del grup.	Integra de manera conscient els aprenentatges dels referents i les tècniques treballades i participa activament en la planificació del projecte del grup.
---	--	---

d) **Pel que fa a la documentació i l'explicació del procés de creació**, vinculades a la CE3 i CE4 i als criteris d'avaluació 3.3 i 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Comparteix el producte final de manera bàsica i amb ajuda pot explicar com s'ha desenvolupat i organitzat el procés o el rol assumit dins el grup.	Documenta l'experiència creativa, explicant les fases del procés, participa activament en la sessió de metacognició i escolta les opinions dels altres amb respecte.	Documenta i comparteix de manera reflexiva tot el procés, valora les decisions preses durant l'edició, analitza els sabers assolits, les dificultats superades i valora les sensacions/opinions dels altres a partir de l'autoregulació.

HISTÒRIES SENSE PARAULES

Context

Aquesta proposta convida l'alumnat a descobrir el poder expressiu del cos, el gest i la música a través de la creació d'un curtmetratge sense paraules.

A partir de la visualització de fragments de cinema mut i curtmetratges d'animació, l'alumnat experimenta com es poden transmetre emocions i històries sense parlar, combinant llenguatge escènic i audiovisual.

El projecte fomenta la creativitat, la cooperació i la consciència del propi cos com a eina de comunicació en un procés creatiu col·laboratiu en què, per força, ens hem de repartir els diferents rols i també hem d'assumir diferents responsabilitats.

Documentarem tot el procés, recollirem els guions i fotografiarem els diferents moments de treball i experimentació per poder fer al final una mostra.

Elements curriculars d'educació artística de 5è i 6è vinculats

Competència específica 1 Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
<u>Criteris d'avaluació</u> 1.2 Analitzar manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les seves característiques establint relacions entre elles i valorant la diversitat que les genera.
Competència específica 2 Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.
<u>Criteris d'avaluació</u> 2.2 Comparar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant els elements i les tècniques utilitzades que les caracteritzen i desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta, de diàleg i de respecte. 2.3 Valorar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural de manera respectuosa i dialogant.
Competència específica 3 Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.
- 3.2** Produir creacions personals adaptades a una finalitat específica mitjançant l'expressió d'idees, sentiments i emocions utilitzant aprenentatges dels referents artístics treballats.
- 3.3** Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.1** Planificar els processos de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.
- 4.2** Implicar-se i participar activament assumint i experimentant diferents rols en el procés de creació, fent servir elements de diferents llenguatges artístics i exercint responsabilitat i mostrant respecte.
- 4.3** Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Percepció i anàlisi

- 1.** Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
- 2.** Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evocuen les audicions i obres treballades.
- 3.** Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical amb perspectiva de gènere en les audicions i obres treballades.
- 4.** Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies convencionals i no convencionals durant l'audició i la pràctica musical.
- 5.** Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals digitals o analògics de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.

6. Reconeixement i capacitat de relació del caràcter i el tempo en audicions en viu o gravades i en les interpretacions pròpies.
7. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.

Creació i interpretació

8. Experimentació i exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
9. Construcció de diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn per experimentar les qualitats sonores.
10. Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, en les representacions o en els concerts, i reconeixement del silenci musical com a element fonamental.
11. Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo per gravar creacions personals o de grup per expressar idees o emocions, o per al descobriment i l'anàlisi d'obres.
12. Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, en què s'identifiquen i es documenten les fases del procés i es respecten i es valoren els rols exercits, el procés i el producte final.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

1. Identificació i cerca, a través de diferents canals, d'imatges de diferents entorns per associar-les al valor comunicatiu i compartir lectures i interpretacions amb visió crítica en les pràctiques observacionals.
2. Reconeixement de professions vinculades a la creació als àmbits de creació plàstica amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
3. Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.
4. Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valorant-los en activitats i visites culturals.
5. Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
6. Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
7. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

8. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals, tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives treballades en diferents contextos.
9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius, en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
10. Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup per expressar idees o emocions.
11. Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts creats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Percepció i anàlisi

1. Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn per descobrir-ne el valor comunicatiu en espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
2. Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades (ràdio, televisió, multimodal, videojocs).
3. Adquisició de les nocions pròpies del llenguatge audiovisual a través del visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
4. Adquisició de les nocions sobre estils, gèneres i formats audiovisuals a través del visionament, anàlisi i valoració de creacions audiovisuals de referència.
5. Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades, que compartim amb respecte.
6. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

7. Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual en el context escolar o l'entorn més proper.
8. Ús d'eines adequades per al registre d'imatge i so per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions en el context d'aula i d'entorn.
9. Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge d'imatges i sons.
10. Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius en què s'experimenten diferents gèneres i formats i s'assumeixen

diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.

11. Creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses per facilitar el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a les tècniques d'animació.
12. Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el centre.
13. Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts creats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives #AE

Percepció i anàlisi

1. Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades compartint-les amb interès i respecte.
3. Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de les professions vinculades a les arts escèniques en les obres i espais treballats.
4. Aproximació als gèneres escènics i valoració de la importància de la interpretació dramàtica en el procés artístic i del patrimoni vinculada a aquestes arts, assistint a actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.
5. Identificació d'elements de la representació escènica, de l'estructura dramàtica i de l'escenografia per a la valoració d'un espectacle.
6. Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.

Creació i interpretació

7. Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics.
8. Coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques a través de l'expressió i la improvisació corporal en actes performatius.
9. Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.
10. Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre

d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia.

11. Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius fets per descobrir-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Descubrim el llenguatge del cinema mut Visualitzem fragments de curtmétratges i peces de cinema mut (com els <i>Pixar shorts</i>, escenes de <i>Mr. Bean</i> i clàssics del cinema mut, tenint cura que també hi surtin infants i dones) per exemple obres de Charlie Chaplin, Buster Keaton, el Tricicle o Alice Guy. Amb converses de grup, analitzem com és que entenem el que passa, tot i que ningú parla, posant atenció als gestos, les expressions, la música, els colors i el ritme.	Com podem entendre què passa en una història si ningú no parla? Compartir en grup les descobertes personals dels visionaments és clau per enriquir les pròpies percepcions. Ens adonarem així que ho podem entendre perquè les històries no es construeixen només amb paraules, sinó també amb imatges i sons. Descobrim com, a través dels gestos, les expressions facials, la música, els colors i el ritme, els creadors ens transmeten emocions, intencions i situacions. Analitzant aquests elements, aprenem a reconèixer els codis de la comunicació no verbal i audiovisual i a comprendre com es construeix la narració sense paraules. Aquesta mirada crítica ens permet identificar recursos expressius que després aplicarem en la nostra pròpia creació.
2. Experimentem l'expressió corporal sense paraules Juguem amb situacions senzilles sense parlar (trobar un tresor, perdre alguna cosa, espantar-se, reconciliar-se...). Ens fixem en el gest, la mirada, la postura i el ritme del moviment. Per grups creem una petita escena muda de 30 segons. La compartim amb la resta dels grups i la valorem.	Podem expressar emocions sense fer servir paraules? Aquesta proposta ajuda a fer-nos conscients que el cos també comunica. A través del gest, la mirada, la postura i el ritme del moviment podem narrar petites històries i transmetre sentiments, intencions i emocions de manera clara. Quan experimentem amb escenes mudes, prenem consciència del propi cos com a eina expressiva i explorem formes de comunicació basades en l'acció i l'emoció. Mitjançant el joc teatral, l'alumnat aprèn a

	observar, improvisar i construir idees i sentiments de manera col·lectiva.
3. Planifiquem el nostre curtmetratge Per grups, dissenyem un curtmetratge d'1 o 2 minuts. Planifiquem la història mitjançant un guió il·lustrat (guió gràfic), en què fixem els moments clau de l'acció, els plans i els punts de vista (plans tallats o en pla seqüència). Definim els personatges, l'escenari, les emocions i l'estructura narrativa (inici, nus i desenllaç). Seleccionem la música que voldrem usar com a base de la pel·lícula perquè ens ajudi a donar el dinamisme i les sensacions que es volen transmetre.	Què necessitem per construir una història que es pugui entendre només amb imatges i gestos? Fem el guió il·lustrat per poder planificar bé la història abans de crear-la. Cal pensar els personatges, l'escenari, les emocions que volem transmetre i ordenar els fets amb una estructura clara d'inici, nus i desenllaç. Quan organitzem aquests elements, aprenem a donar forma visual a les nostres idees i a construir un relat coherent que es pugui entendre sense paraules. Així treballem la planificació narrativa i visual, i aprenem a ordenar idees i emocions en el temps perquè el missatge arribi amb claredat.
4. Gravem, editem i donem ritme a les escenes Gravem els curtmetratges amb tauletes o càmeres a partir dels plans planificats. Fem servir la música triada com a base per gravar les escenes, de manera que ens ajudi a generar ritme i dinamisme des de l'inici. Afegim durant la gravació, si cal, sons complementaris per reforçar les emocions i els canvis de ritme, però també els podem afegir després a la postproducció.	Quin paper té la música a l'hora de fer sentir emocions a l'espectador? La música té un paper clau perquè guia les emocions i dona sentit i ritme al que veiem. Pot crear tensió, alegria, misteri o tristesa, reforçar un canvi de ritme o fins i tot transformar la manera com interpretem una mateixa escena. En afegir música i sons als nostres curtmetratges, entenem com el llenguatge audiovisual combina imatge i so per comunicar significat. Ahora, treballem la competència digital i sonora, i explorem la força dels silencis, la intensitat i el tempo per fer arribar millor les emocions a l'espectador.
5. Compartim i presentem les nostres creacions Projectem els curtmetratges a la classe i cada grup explica la seva història. Fem una petita exposició amb els guions, fotos del rodatge, descripcions i codis QR dels vídeos. També es pot posar al web del centre. A més, es pot fer una projecció per a les famílies o per a altres grups del centre.	Per què és important compartir el que hem creat? Compartir dona sentit i valor al procés creatiu. Quan expliquem la nostra història i mostrem el resultat final, prenem consciència del que hem après i del camí recorregut. A més, parlar sobre la pròpia creació i escoltar els altres ens ajuda a desenvolupar la capacitat d'expressar-nos, argumentar i valorar diferents mirades artístiques.

	La mostra final fa visibles els processos, els aprenentatges, les emocions i el treball col·laboratiu que hi ha darrere de cada curtmetratge.
--	---

En què em fixo?

a) **Pel que fa a l'anàlisi de manifestacions audiovisuals de cinema mut**, vinculada a la CE1 i al criteri d'avaluació 1.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Observa fragments audiovisuals i en fa una descripció bàsica.	Analitza fragments audiovisuals identificant-ne les característiques principals (gestos, música, ritme, emocions) i establint relacions amb la seva pròpia experiència.	Interpreta i compara de manera reflexiva diferents fragments audiovisuals, reconeixent la diversitat de contextos, intencions i recursos expressius, i valorant-ne la riquesa cultural.

b) **Pel que fa a la valoració i compartició d'emocions i sensacions de les pel·lícules observades**, vinculades a la CE2 i als criteris d'avaluació 2.2 i 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Expressa de manera bàsica les emocions o sensacions que li desperten les pel·lícules observades.	Comparteix de manera clara les emocions i sensacions produïdes per les pel·lícules, tenint en compte el context i respectant les opinions de la resta del grup.	Expressa i comparteix amb profunditat emocions, sensacions i reflexions generades per les pel·lícules, estableix relacions amb la pròpia experiència i mostra una actitud oberta i dialogant amb la resta del grup.

c) **Pel que fa a l'experimentació, creació i producció d'un curt sense paraules amb una finalitat expressiva**, vinculades a la CE3 i als criteris d'avaluació 3.1 i 3.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Amb ajuda pot experimentar expressions i gestos per comunicar emocions i sentiments.	Experimenta en el grup expressions i gestos per comunicar emocions i sentiments i incorpora alguns aprenentatges dels referents artístics en les seves propostes.	Experimenta en el grup expressions i gestos per comunicar emocions i sentiments, i integra de manera conscient elements dels referents

		treballats a les seves propostes.
Li cal suport per participar en la producció artística del grup i fer aportacions.	Participa en la creació del grup de forma coherent amb la finalitat comunicativa, expressant idees i emocions.	Participa activament en la creació del grup amb aportacions plenament adaptades a la finalitat expressiva i comunicant idees i emocions amb intencionalitat.

d) **Pel que fa a la documentació i comunicació del procés creatiu**, vinculades a les CE3 i CE4 i als criteris d'avaluació 3.3 i 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Amb ajuda pot participar en la documentació i recull del procés.	Col·labora en la recollida i documentació del procés i en el muntatge de la mostra.	Col·labora activament en la recollida i documentació del procés i ajuda a estructurar el muntatge de la mostra.
Explica de manera bàsica la producció final.	Describeix les fases principals del procés creatiu i els rols, i mostra respecte per les opinions i sensacions dels companys i companyes.	Explica de manera reflexiva tot el procés creatiu, descriu els rols i les decisions preses, valora activament les altres aportacions i mostra una actitud oberta i respectuosa.

L'ART D'ENTENDRE EL CONFLICTE

Context

Amb aquesta activitat pretenem que l'alumnat s'endinsi en la creació escènica contemporània i descobreixi com les decisions estètiques (la qualitat d'un gest, la distància entre cossos o l'elecció d'un timbre sonor) tenen la força de comunicar i transformar idees complexes. L'objectiu és que visquin el cos i el so com a matèria primera per a l'expressió artística, i entenguin l'art com un simulador segur que ens permet entendre el món i assajar la vida real, per ressignificar les tensions de la seva quotidianitat a través de la bellesa i la poètica.

A la pràctica, l'alumnat parteix d'un microconflicte quotidià per modelar una "fotografia viva" amb els propis cossos, que posteriorment transformarà en una resolució pacífica mitjançant la lectura i l'aportació dels companys i companyes. L'escena es planifica amb un guió visual i s'acompanya d'una banda sonora creada expressament. Finalment, l'activitat aprofita els aprenentatges audiovisuals previs d'enregistrament i edició per gravar una *performance* conjunta i poder fer-ne una reflexió final.

Elements curriculars d'educació artística de 5è i 6è vinculats

Competència específica 1

Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.

Criteris d'avaluació

- 1.1 Distingir i valorar obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.
- 1.2 Analitzar manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les seves característiques establint relacions entre elles i valorant la diversitat que les genera.

Competència específica 2

Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.

Criteris d'avaluació

- 2.2 Comparar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant els elements i les tècniques utilitzades que les caracteritzen i desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta, de diàleg i de respecte.
- 2.3 Valorar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural de manera respectuosa i dialogant.

Competència específica 3

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

- 3.1** Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.
- 3.2** Produir creacions personals adaptades a una finalitat específica mitjançant l'expressió d'idees, sentiments i emocions utilitzant aprenentatges dels referents artístics treballats.

Competència específica 4

Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

- 4.1** Planificar els processos de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.
- 4.2** Implicar-se i participar activament assumint i experimentant diferents rols en el procés de creació, fent servir elements de diferents llenguatges artístics i exercint responsabilitat i mostrant respecte.
- 4.3** Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.

Sabers del bloc 1: Educació Musical #MU

Creació i interpretació

- 8.** Experimentació i exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
- 10.** Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, en les representacions o en els concerts, i reconeixement del silenci musical com a element fonamental.
- 11.** Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo per gravar creacions personals o de grup per expressar idees o emocions, o per al descobriment i l'anàlisi d'obres.
- 12.** Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, en què s'identifiquen i es documenten les fases del procés i es respecten i es valoren els rols exercits, el procés i el producte final.

Sabers del bloc 2: Educació Visual i Plàstica #VP

Percepció i anàlisi

3. Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudiment, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports i incorporant la perspectiva de gènere.

Creació i interpretació

8. Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals, tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives treballades en diferents contextos.
9. Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius, en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.

Sabers del bloc 3: Educació Audiovisual #AU

Creació i interpretació

8. Ús d'eines adequades per al registre d'imatge i so per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions en el context d'aula i d'entorn.
10. Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius en què s'experimenten diferents gèneres i formats i s'assumeixen diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals.

Sabers del bloc 4: Educació en Arts Escèniques i Performatives #AE

Percepció i anàlisi

1. Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
2. Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evocuen els espectacles i les obres treballades compartint-les amb interès i respecte.
3. Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de les professions vinculades a les arts escèniques en les obres i espais treballats.

Creació i interpretació

7. Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant

improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics. 8. Coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques a través de l'expressió i la improvisació corporal en actes performatius. 9. Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions i identificar-ne i valorar-ne les fases i els resultats finals. 10. Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia. 11. Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius fets per descobrir-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic.

Què fem i per què ho fem?

Què fem?	Per què ho fem?
1. Establim les condicions Iniciem la pràctica amb un espai d'escalfament corporal per crear un bon clima d'aula (per exemple, el joc de "l'escultor i el fang", en què un infant es deixa moure suaument per un altre). Tot seguit, projectem exemples de la coreògrafa Pina Bausch per visualitzar com un gest quotidià es pot transformar en expressió artística i introduïm el treball d'Augusto Boal amb el Teatre de l'Oprimit. Abans d'entrar en la creació, establim un acord de seguretat emocional i física: acordem treballar exclusivament aquells conflictes segurs (exclusió en un joc, burles per un error, abús de lideratge en un treball) que puguem abordar amb aquell grup, cuidem el vocabulari i establim com a protocol demanar sempre consentiment abans de tocar o modelar el cos d'una altra persona.	Com creem un espai de confiança? És important establir un marc de confiança previ per al benestar emocional de l'alumnat. Amb l'acord de seguretat volem educar en el consentiment i el respecte pel cos de l'altre, i expliquem com podem posar límits i donar espai per escoltar-los. D'altra banda, l'escalfament i el referent visual de Pina Bausch pretenen donar la seguretat que qualsevol infant pot participar-hi: els demostra que l'expressió artística no requereix una tècnica de dansa prèvia, sinó que qualsevol cos i qualsevol gest poden ser vàlids per comunicar idees complexes. Aprofitar el treball escènic per abordar l'evolució dels conflictes ens permet treballar-los en grup cercant possibles resolucions.
2. Explorem els gestos del conflicte Dividim l'aula en quatre grups. Cada grup consensua un microconflicte diferent per treballar. Comencem amb una exploració individual guiada per la "pregunta Pina" (<i>Quin gest fas amb el teu cos quan sents frustració per</i>	Per què aquests referents i no uns altres? La proposta se sustenta en dos grans pilars que donen sentit a tot el procés d'aprenentatge. D'una banda, ens basem en Pina Bausch ("No m'interessa com es mouen les persones, sinó què les mou") per democratitzar el moviment i centrar-nos en l'emoció com a motor creatiu. D'altra banda, recorrem al teatre imatge

<i>aquesta situació?</i>). A continuació, els integrants del grup uneixen tots aquests gestos individuals i els modifiquen per construir, plegats, una “fotografia viva” (estàtua grupal) que representi amb claredat el moment de màxim conflicte.	d'Augusto Boal, que concep l'art com un laboratori de resolució de conflictes, un “assaig per a la vida real”. En portar aquests referents a l'aula, transformem una activitat estètica en una eina d'intervenció social, en què els infants entrenen de manera pràctica i segura l'empatia i la mediació.
3. Transició del conflicte a la resolució Iniciem un procés d'experimentació creuada. Un grup presenta el seu esbós d'estàtua a un altre grup observador, que en fa una “lectura cega” (“Què s'entén?”, “Qui té el poder aquí?”). A partir d'aquest retorn, el grup creador poleix la imatge. Tot seguit, utilitzant la tècnica de Boal, el grup observador fa d'escultor: modifica físicament les postures, les distàncies i les mirades de l'estàtua del conflicte per buscar i proposar diverses alternatives de resolució (cooperació, perdó, canvi de rols). Un cop acordada la resolució, cada grup assaja les transicions per connectar el conflicte i la mediació, experimentant amb la càmera lenta o la repetició de moviments en bucle. Una forma d'aprofundir-hi pot ser crear una imatge anterior al conflicte, per preguntar-nos què ens ha portat fins al moment màxim de la situació.	Tothom ha de fer el mateix? Tot i que tots els grups segueixen la mateixa estructura, l'aprenentatge requereix diversitat de solucions i promoure el pensament divergent. El retorn entre grups funciona com una autèntica avaluació formativa: els infants descobreixen que modificar el ritme d'una transició o canviar l'angle d'una mirada transforma completament el missatge comunicat. Aquest espai de presa de decisions estètiques compartides consolida el consens i els demostra que no hi ha una única manera correcta de resoldre un problema, sinó múltiples alternatives basades en l'escolta i la mediació.
4. Dibuixem el tríptic del conflicte Abans de tancar les escenes de manera definitiva i gravar-les, podem introduir el llenguatge plàstic inspirant-nos en la figura de Rolf Borzik (el dibuixant i escenògraf històric de la companyia de Pina Bausch, que esbossava constantment els cossos i l'espai durant els assajos). Cada grup elabora un guió il·lustrat o croquis del seu tríptic (abans, conflicte, mediació). En aquest dibuix previ, l'alumnat ha de plasmar la composició visual de la seva <i>performance</i>, el que han experimentat amb el cos: a quina distància estan els cossos (proxèmica), en quins nivells se situen (qui és a terra, qui dret) i on recau el focus d'atenció. També ha de planificar els futurs enquadraments de la càmera (plans generals o plans detall).	Per què passem a dibuix el treball corporal? Traduir l'experiència corporal (tridimensional) a un dibuix sobre paper (bidimensional) obliga l'alumnat a reflexionar de manera molt conscient sobre la composició, la proporció i l'espai a través del llenguatge plàstic. Conèixer la figura de Borzik permet als infants entendre que l'art contemporani és profundament interdisciplinari: el dibuix previ no és un simple tràmit acadèmic, sinó una eina de planificació fonamental per pensar la posada en escena, ordenar les idees col·lectives i assegurar-se que el missatge del conflicte s'entendrà visualment abans de passar a l'acció audiovisual.
5. Componem una <i>performance</i> conjunta Cada grup afegeix una banda sonora a la seva escena utilitzant la veu, percussió corporal, objectes i els instruments disponibles.	Per a què serveixen les arts? Més enllà del gaudi estètic, les arts funcionen aquí com un simulador segur per pensar el món.

Experimenten amb el tempo, el timbre, la intensitat, els silencis, etc. Per subratllar els diferents moments, fem servir la tensió del conflicte i la calma de la resolució. Finalment, unim la feina de tots quatre grups per crear una única performance conjunta. De manera encadenada, es representen els quatre conflictes i les seves respectives resolucions visuals i sonores. Aquesta peça col·lectiva s'enregistra en vídeo, prenent decisions sobre els enquadraments de càmera (plans generals, plans detall) per emfatitzar allò que l'alumnat vol destacar seguint les indicacions dels guions il·lustrats dibuixats.	Podem explicitar que la producció final no és una obra de teatre clàssica amb diàlegs, sinó una <i>performance</i> en què el llenguatge corporal i sonor actuen com a únics vehicles narratius. Aquest procés afavoreix que l'aula esdevingui un entorn per visibilitzar les friccions quotidianes i assajar respostes pacífiques, i empoderar l'alumnat per traslladar aquestes resolucions artístiques a la convivència real del centre.
7. Visionament, valoració i tancament Visionem conjuntament el vídeo de la <i>performance</i> final. Demanem a cada grup que redacti una breu "nota d'intencions", un text on documentin i justifiquin per què han pres determinades decisions corporals i musicals per explicar la seva resolució. Tanquem la proposta compartint als textos de cada grup en una conversa grupal per reflexionar sobre com l'experimentació, l'assaig i l'opinió dels companys i companyes han millorat la idea inicial.	I si no fem la conversa final? La reflexió final i el visionament del vídeo són el pas definitiu per a la metacognició. Si s'omet aquest espai, l'activitat corre el risc de quedar-se en un mer joc expressiu o en l'anècdota d'haver-se gravat en vídeo. Fer l'anàlisi explícita del procés permet a l'alumnat prendre consciència dels aprenentatges adquirits (tant artístics com emocionals i relacionals), per ajudar-los a caminar cap a l'autoregulació i consolidar l'esperit crític.

En què em fixo?

a) **Pel que fa a distingir i valorar referents i manifestacions artístiques**, vinculat a la CE1 i CE2 i als criteris d'avaluació 1.1 i 2.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Mostra interès inicial pels referents i expressa sensacions de manera general.	Distingeix i valora els referents presentats, expressa sensacions i emocions amb respecte i les relaciona amb el que s'ha vist i fet.	Valora amb criteri i respecte als referents i les propostes del grup, relaciona sensacions amb el context i amb la pròpia identitat cultural, i aporta una mirada oberta i dialogant.

b) **Pel que fa a l'anàlisi i la comparació de lectures del conflicte**, vinculades a la CE1 i CE2 i als criteris d'avaluació 1.2 i 2.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Identifica de manera general què passa a l'escena i amb ajuda pot explicar quins elements corporals/sonors ho fan entenedor.	Analitza el conflicte amb certa precisió i identifica alguns elements que contribueixen a comunicar-lo.	Analitza amb claredat el conflicte i estableix relacions entre decisions corporals, visuals i sonores i el significat que construeixen.
Amb ajuda pot compartir les lectures que fa dels conflictes.	Comparteix lectures personals que fa dels conflictes amb respecte.	Contrasta lectures dels conflictes amb respecte i argumenta criteris de valoració amb exemples concrets.

c) **Pel que fa a l'experimentació expressiva del cos i les eines artístiques**, vinculada a la CE3 i al criteri d'avaluació 3.1

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Amb ajuda experimenta l'expressió corporal.	Experimenta amb el cos amb curiositat i prova variacions, acceptant reptes i amb una implicació estable.	Experimenta amb iniciativa i afany de superació; explora alternatives amb intencionalitat i ajuda el grup a provar opcions i a refinar-les.

d) **Pel que fa a la producció del tríptic i la banda sonora amb finalitat**, vinculada a la CE3 i al criteri d'avaluació 3.2

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Necessita ajuda per elaborar el tríptic.	El tríptic i les transicions són clars.	El tríptic, les imatges i les transicions fan entendre el conflicte i la mediació amb força.
Pot fer petites aportacions a la banda sonora.	Els sons triats reforcen els moments clau.	La banda sonora reforça el punt de vista i la tensió amb decisions sonores ben controlades i justificables.

e) **Pel que fa a la planificació col·laborativa, rols, coeducació i documentació del procés**, vinculades a la CE4 i als criteris d'avaluació 4.1, 4.2 i 4.3

Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Participa de forma incipient i amb ajuda pot assumir algun rol.	Participa activament, assumeix rols amb responsabilitat i respecta el grup. Accepta reaccions i fa algun ajust.	Col·labora de manera molt responsable, promou la participació de tot el grup i integra reaccions de manera reflexiva amb revisions visibles.
Fa una documentació elemental.	Documenta el procés de manera entenedora.	Documenta i comparteix el procés amb criteri, explica les decisions i valora les aportacions dels altres.